

CENA NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:
Miesięcznie w
Lwowie 4 zł 50 gr.
i dostawą do do-
mu i w całej
Polsce przesył-
ką pocztową 4 zł
50 gr., zagranicą
miesięcznie 6
50 gr.

Dla urzędników
państw. i nau-
czycieli miesię-
cznie 3 zł. 50 gr.

KURJER LWOWSKI

Organ demokratycznej inteligencji

Wydawca: Nowa Polska Spółka Wydawnicza, Sp. z ogr. odp.

Redakcja
i Administracja
ul. Ossolińskich 13
Telefon redakcji
13.

w nocy 29-19.
Tel. adm. 32-19.
Adres dla tele-
gramów: Kurjer
Lwowski, Lwów.
Rękopisów nie
zwraca się.
Redaktor naczelny
przyjmuje: od
1-2 w południe.
P. K. O. Nr.

153.215.

Futra czyści najlepiej pod gwarancją „Stella Illustra“ Lwów, Marcina 15 telefon 16-03.

Losy Sejmu rozstrzygną się w czwartek.

Warszawa. (Tel. wł.).

Dnia 28. 9 o godz. 1-szej popoł. prem. Bartel odbył z marsz. Rata-
jem dłuższą rozmowę, w czasie któ-
rej postanowiono, że na czwartko-
wym posiedzeniu Sejmu premier
wystąpi z deklaracją programową.
W rezultacie Sejm będzie musiał o-
kreślić swe stanowisko. Jeżeli Sejm
wyrazi Rządowi ponownie votum
nieufności, prawdopodobnie będzie
rozwiązany.

CO ZROBI RZĄD?

Warszawa. (Tel. wł.).

Dzisiejsza „Gazeta Poranna War-
szawska“ uważa, że zwołanie Sej-
mu w bieżącym tygodniu dla raty-
fikacji traktatu z Rumunią lub przed-
stawienia się przez Rząd premiera
Bartela doprowadzi nieuchronnie do
ostrego konfliktu między Rządem a
Parlamentem. Możliwe jest, że Rząd
nie będzie chciał zwołania Parla-
mentu.

„Kurjer Poranny“ sądzi, że Rząd
nie będzie unikał zetknięcia się z
Sejmem, gdyż zrobiłoby to złe wra-
żenie w społeczeństwie.

KOMPROMIS?

Warszawa. (Tel. wł.).

Wczorajsze posiedzenie komisji
Senatu, komentowane jako dowód
nastrojów kompromisowych ze stro-
ny Izby wobec Rządu.

SPŁATY DŁUGÓW ZAGRANI-
CZNYCH.

Warszawa. (Tel. wł.).

W ciągu drugiej dekady września
Bank Polski zapłacił w imieniu skar-
bu Państwa około dwa miliony do-
larów jako ratę procentową poży-
czek i zobowiązań zagranicznych.

FUZJA STRONNICTW RUMUŃ-
SKICH.

Bukareszt, 28. 9. (PAT.) Partia
narodowa i partia chłopska połączy-
ły się w jedną p. n. „Narodowa par-
tia chłopska“.

SOCJALIŚCI LYOŃSCY PRZECIW
HERRIOTOWI.

Lyon, 28. 9. (PAT.) Na posiedze-
niu tutejszej Rady miejskiej socjali-
ści odczytali deklarację stwierdza-
jącą, że Herriot zachowuje urząd
mera wbrew woli większości. Her-
riot w odpowiedzi swojej uzasadniał
swój udział w rządzie Poincaré'go
względami na dobro kraju, które
stawia wyżej ponad wszelkie inne.

KATASTROFALNE WYLEWY
W SZWAJCARJI.

Berno, 28. 9. (PAT.) (Szwajcar-
skie.) Potoki błota, powstałe z ob-
suwania się gór, spowodowały wy-
lew Rodanu.

Wylew wyrządził szczególnie
wielkie szkody między St. Maurice
i Lavey. Komunikacja kolejowa na
linji simplońskiej oraz komunikacja
telegraficzna przerwana. Wjadukt
St. Barthelemy został zerwany.

Notowania giełdowe.

Dolar w wolnym obrocie dnia
28 września w Warszawie 9.015 zł.
— w Krakowie 9.02 zł. — we Lwo-
wie 9.00 zł.

Urzędowe notowania giełdy war-
szawskiej. Dolar transakcje 8.97 —
sprzedaż 8.99 — kupno 8.95.

Nowy Jork. Transakcje 9.00 —
sprzedaż 9.02 — kupno 8.98.

Zurych urzędowy. Warszawa
57.00; N. Jork 5.17 i 3/8; Londyn
25.1075; Paryż 14.50; Wiedeń 73.025;
Praga 15.325; Włochy 19.75; Belgia
13.90; Budapeszt 72.40; Sofia 3.75;
Holandia 207.30; Oslo 113.45; Ko-
penhaga 137.50; Sztokholm 138.40;
Hiszpania 78.685; Bukareszt 2.68;
Berlin 123.275; Belgrad 9.145.

Pogłęda nowojorska. Warszawa
11.00; Londyn 4.85 i 3/16; Paryż
2.785; Wiedeń 14.08; Praga 2.9625;
Włochy 3.77; Belgia 2.68; Buda-
peszt 14.08; Szwajcaria 19.32; Sofia
0.72; Holandia 40.05; Oslo 21.92; Ko-
penhaga 26.53; Sztokholm 26.74;
Hiszpania 15.19; Bukareszt 0.515;
Berlin 23.8225; Belgrad 1.77.

Polityka zagraniczna Sowietów, zdąża do okrążenia Polski.

Pakt rosyjsko-litewski. — Próby układów z państwami bałtyckimi.

Gdańsk, 28. 9. (AW.) „Danz. Ztg.“
donosi, że litewski prezydent mini-
strów udaje się w najbliższych dniach
do Moskwy, celem podpisania tam
paktu politycznej neutralności, oraz
umowy handlowej.

Premier litewski przejeżdżając
przez Łotwę, ma przeprowadzić roz-
mowę z przedstawicielami rządu łot-
ewskiego, celem przygotowania
gruntu pod analogiczną umowę Rosji

z Łotwą. W ten sposób Sowiety da-
ją do zawarcia układów osobno z
każdym państwem, celem pokrzyżo-
wania planów polskich. Korespon-
dent zaznacza, że Estonia propozy-
cję zawarcia traktatu odrzuci, zaś co-
do Łotwy, prawdopodobnie jest na-
wiązanie wokowań.

*

BREDNIE O POLSKIM MILITA-
RYZMIE.

Moskwa, 28. 9. (AW.) Na konferen-
cji partyjnej komunistów gubernji
Iwanowo - Wozniesieńskiej, uchwa-
lona została rezolucja, według któ-
rej istnieje w chwili obecnej realne
niebezpieczeństwo konfliktów
pomiędzy polskim military-
zmem popieranym przez Anglię a
państwami S. S. S. R.

Primo de Rivera zapowiada wycofanie się z życia politycznego.

Madryt, 28. 9. (PAT.) „La Nation“
zamieszcza oświadczenie Primo de
Rivery, w którym szef Rządu mó-
wiąc o Zgromadzeniu Narodowym
zaznaczył, że na nie spada obowią-
zek rozwiązania wielkich zagadnień
odbudowy narodowej i przywrócenie
równowagi ekonomicznej kraju.

Rząd postawi w parlamencie kwe-
stję zaufania wtedy tylko, gdy wy-
magać będzie tego opozycja lub gdy
będzie to życzeniem króla.

Primo de Rivera zaznacza, że nie
będzie już przewodnicztwa w przy-
szłym gabinecie, a ograniczy się do
zajęcia stanowiska wojskowego, od-

powiadającego jego randze. Nie bę-
dzie on przytem mieszać się do po-
lityki, ani też nie będzie się starał
odgrywać roli regulatora życia po-
litycznego, o ile ta rola dostanie się
w odpowiedniej ręce.

Kryzys w angielskim przemyśle węglowym przedłuża się.

Londyn, 28. 9. (PAT.) W Izbie
gmin odbywała się dziś dyskusja
w sprawie kryzysu w przemyśle wę-
glowym. Narady dzisiejsze mają do-
tyczyć przede wszystkim propozy-
cji rządowych, o których mówił
wczoraj w Izbie gmin Churchill. Głó-
wnym momentem tego przemówie-
nia, podkreślanym szczególnie przez
prasę, jest propozycja powołania
krajowego trybunału apelacyjnego,

który byłby instancją rozjemczą we
wszystkich przedkładanych mu spra-
wach spornych, wynikłych z pro-
wizorycznych porozumień okręgo-
wych łącznie z zagadnieniem długo-
ści dnia pracy.

Komitet wykonawczy górników
obraduje nad tekstem sprawozdania,
które odczytane zostanie na jutrzej-
szej ogólnokrajowej konferencji de-
legatów związków, dziś popołudniu

komitet, wykonawczy omówi
z przedstawicielami Rady generalnej
kongresu Tradeunionów sytuację,
jaka się wytworzyła.

Londyn, 28. 9. (PAT.) Dziś w Izbie
gmin minister spraw wewnętrznych
oświadczył, że obecnie pracuje w ko-
palniach węglowych z górą 100.000
górników i około 50 do 80 tysięcy
robotników mechaników, zajętych
przy pracach około ochrony kopalń.

KINO PALACE, Legionów 3.

Olbrzymi, nadzwyczajny SUPER-SZLAGIER

„Syn marnotrawny” (The Wanderer)

dramat w 10 aktach przewyższający przepychem wystawy słynne „10 PRZYKAZAŃ”. — Wytwórnia „PARAMOUNT”. — Pożegnalny występ Amorsa. — Od 1 października NOWA ATRAKCJA. — Bilety wolne z wyjątkiem urzędowych i prasowych oraz ulgowe do niedzieli 3 października włącznie nieważne. 2899

Łamańce i paradoksy.

Lwów, 29 września.

(z.) Sejm zaszedł, a raczej został zaprowadzony daleko dalej niż chciał. Jest to rzecz zupełnie bezsporna, jeśli się zważy kapitulację w głosowaniu nad prowidzorem budżetowym. — Niewątpliwie sprawcy fatalnego wniosku o votum nieufności dla pp. min. Młodzianowskiego i Sujkowskiego, odczuwają dziś niemną dreszcz na myśl, że rozpętały burzę, która może zmieść ich z powierzchni życia politycznego.

W nieweselszym położeniu znalazł się również „nowy” Rząd, rozumiejąc, że nawet w naszych paradoksalnych stosunkach parlamentarnych, zmiana daty na dekrecie nominacyjnym, nie jest dostatecznym argumentem do odzyskania zaufania Izby dla dwóch potępionych kolegów. — Nie jest też tajemnicą, że rozwiązanie Izby Ustawodawczych nie leży w intencjach Rządu, jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że w obronie swego prestiżu Rząd przed krokiem tym się nie cofnie.

A społeczeństwo — czynnik najbardziej interesowany, lecz bezceremonialnie ignorowany, przygląda się temu starciu dwóch adwersarzy z całą rozpaczą bezsilności — widząc jak na gruzach znienawidzonych metod sejmowładczych, zmiecionych przewrotem majowym, wyrasta nie mniej zgubny nowy system paradoksów i łamańców politycznych.

Kronika parlamentarna miesiący ostatnich, notuje fakta, o jakich nie śniło się filozofom, by wspomnieć tylko symbiozę Sejmu z Rządem, którego program wyczerpywał się w walce z tymże Seimem.

Oczekiwać należało, że w chwili, gdy ci dwaj kontrahenci, złączeni chwilową platformą wspólnego interesu (nie politycznego bynajmniej, jeśli o Sejm idzie!) zostana przez przemożną logikę prawideł życia rozłączeni, wytworzy się sytuacja prosta, wymagająca równie nieskomplikowanego rozwiązania. — Rozwiązaniem takim jest jedynie rozwiązanie Sejmu i nowe wybory!

Lecz widocznie logika jest skazana na banicję z naszego życia politycznego. Decydujące czynniki bowiem wysuwają zamiast stanowczego rozstrzygnięcia, koncepcje i kombinacje, które umożliwiłyby dalsze współzycie obarczonych odium nieufności ministrów z Seimem, a przynajmniej odręczyłyby decydujące starcie na miesiąc.

Wynalazcze mózgi odkryły, że przy pomocy Senatu, łamańce taki jest możliwy do przeprowadzenia, a usłużny Senat, pomny przepisów konstytucji, że rozwiązanie Sejmu pociąga za sobą automatycznie i jego skłon, zawołał w komisji prowidzorem budżetowe na czwartą kwartał b. r. w brzmieniu rządowym.

Gabinet prof. Bartla ma więc uchwalony budżet i mógłby rządzić, aż znajdzie potrzeba zwołania nowej sesji budżetowej.

A Sejm? Niezawodnie byłby zadowolony, że znalazła się furtka, przez

którą pp. posłowie będą mogli chytkiem skradać się po diety, gdyby nie szkodził, że przedstawia swe prawdziwe oblicze w świetle rażąco nieprzyzwoitem.

Rozstrzygający dzień jutrzejszy,

Dziennikarze czechosłowaccy w Polsce.

Serdeczne przyjęcie w Krakowie.

Kraków, (tel. wł.)

Wczoraj o godz. 11.30 przedpoł. przyjechała wycieczka dziennikarzy czechosłowackich do Krakowa. Na dworcu z chwilą wjechania pociągu na peron, orkiestra odegrała czechosłowacki hymn narodowy „Kde domov moj”, a następnie hymn polski. Po powitaniu, goście czescy udali się pochodem na ulicę Basztową pod Barbakan. zwiedzili kościół Mariacki.

Popołudniu goście odjechali do Wieliczki celem zwiedzenia salin. Wieczorem byli obecni na przedstawieniu w teatrze Słowackiego. Dn. 29 bm. goście czescy po śniadaniu udadzą się na zwiedzanie miasta, a o godz. 12.30 w południe odbędzie się śniadanie w Grand Hotelu, wydane przez Prezydium Miasta oraz Syndykat Dziennikarzy krakowskich. Popołudniu zwiedzą goście Wawel, Zamek Królewski, oraz zbiór arrasów. Po wypoczynku o godz. 8.30 wiecz. odbędzie się obiad w małej

Wykaże, jaką drogą potoczą się dalsze wypadki. W interesie państwa leży, by czynniki, od których zależy decyzja, zeszyły z bezdroży paradoksów i łamańców i odnalazły rozwiązanie najprostsze.

sali Starego Teatru, wydany przez Prezydium Miasta. O godz. 10-tej wiecz. goście czescy opuszczają Kraków i wyjadą do Lwowa.

Kraków (AW.)

Z pobytu dziennikarzy czechosłowackich w Krakowie zanotować należy następujące szczegóły:

Przybyło 21 osób, pod przewodnictwem prezesa syndykatów dziennikarzy czechosłowackich, redaktora „Ceske Slovo” sen. Jerzego Pichla. Po przybyciu na dworzec w sali recepcyjnej powitał gości imieniem miasta wiceprezydent Wielgus. Przemówienie swe kończąc okrzykiem na cześć Republiki Czechosłowackiej i jej prezydenta Masaryka. Następnie przemówił imieniem armii gen. Augustyn, a po nim imieniem krakowskiego syndykatu dziennikarzy red. Haecker, wyrażając radość, że przerwany z powodu wojny kontakt, teraz można podjąć na nowo w mocnych, niepodległych państwach.

I Lwów gotuje się do serdecznego powitania miłych gości.

Lwów, 29 września.

Dnia 28 b. m. o godz. 12 odbyło się w województwie, pod przewodnictwem p. wicewojedy Eckhardta, posiedzenie komitetu ściślejszego, na którym uzupełniono jeszcze program przyjęty onegdaj.

Goście przybędą do Lwowa we czwartek o godz. 8.20 i po powitaniach i spożyciu śniadania odjadą pociągami do miasta w towarzystwie kolegów zawodowych, z którymi zwiedzać będą miasto. Po złożeniu wieńca pod pomnikiem Mickiewicza, zwiedzą Plac Wystawowy, panoramę Racławicką, Izbę handlową i przemysłową, Ossolineum, muzeum Orzechowicza, Uniwersytet, muzeum Króla Sobieskiego, muzeum przemysłowe, galerię miejską i muzeum Dzieduszyckich. Następnie zwiedzą goście o godz. 13.30 fabrykę Baczewskiego, gdzie nastąpi przyjęcie, po czym o godz. 16 udadzą się na Wysocki Zamek i kopiec Unji Lubelskiej. O godz. 17 odbędzie się obiad w w. sali Ratusza. Wieczorem teatr, a następnie kolacja na dworcu.

W piątek o godz. 9.30 rano po pożegnaniu gości nastąpi ich wyjazd do Drohobycza i Borysławia, gdzie zwiedzą kopalnie. Związek techników w Borysławiu przygotowanie im bardzo gorące przyjęcie. Do Borysławia towarzyszyć będą gościom ich zawódowi koleżki, lwowscy,

KTO PRZYBYWA DO NAS?

Czechosłowacki Konsulat we Lwowie komunikuje:

We czwartek dnia 30 b. m. przyjeżdża do Lwowa wycieczka czechosłowackich dziennikarzy w następującym składzie:

1) Sen. Jerzy Pichl, prezydent Syndykatu czechosłowackich dziennikarzy; 2) dyrektor Wacław Svychofsky, redaktor „Central European Press”; 3) Dr. Franciszek Hofman, sekretarz Syndykatu; 4) Dr. Jaromír Kovetzky, redaktor „Ceskego Slova” i sekretarz komitetu Małej Ententy Prasowej; 5) Wincenty Cervinka, główny redaktor działu słowiańskiego „Narodnich Listov”; 6) Emil Cermak, dyrektor Czechosłowackiej Agencji Telegraficznej; 7) Adolf Cerny, redaktor Słowiańskiego Przeglądu, delegat ministerstwa spraw zagranicznych, znany polonofil; 8) Dr. Wincenty Harvat, redaktor naczelny „Prava Lidu”; 9) Olga Sastrova, redaktor „Narodnej Politiki”; 10) Dr. Wacław Fiala, redaktor Agencji Central European Radio; 11) Antoni Singer, redaktor „Ducha Czasu”; 12) Jarosław Hanika, dyrektor „Slovenskego Dennika” w Bratysławie; 13) Dr. Jerzy Hoyda, redaktor Centralnego Prasowego Biura; 14) inż. Holman, redaktor „Tribuny”; 15) Milan Janata, „Ludowe Noviny” w Bernie; 16) inż.

Rząd w walce z drożyzną węgla.

Represje podatkowe. — Kary na lichwiarzy węglowych.

Warszawa, 28. 9. (AW.) Wobec podwyższenia cen węgla przez konwencję węglową o 10 procent z dniem 25 b. m. Ministerstwo skarbu, wychodząc z założenia, że podwyżka jest nieuzasadniona, zarządziło

natychmiastowe ściągnięcie podatku majątkowego, w ten sposób, że dotychczasowe opłaty 1 zł. i 10 gr. od 1 tonny, zostały podwyższone od dnia 25 b. m. na 3 złote od jednej tonny. Całkowita suma podatku majątkowego będzie wynosić obecnie 9 milionów złotych, a nie 3 miliony złotych. Ponadto Ministerstwo zarządziło podwyższenie taryfy eksportowej dla węgla o 20 procent.

Ministerstwo przemysłu i handlu w porozumieniu z Ministerstwem spraw wewnętrznych wysła specjalną komisję do badania kosztów, a w razie udo wodnienia pobierania nadmiernych cen, będą zastosowane kategorie podyktowane prawem. Ministerstwo przemysłu i handlu czyni odpowiedzialnymi przedsiębiorców kopalni węgla za wystarczające napełnienie rynku wewnętrznego. — Uchylenie się od tego obowiązku będzie uważane za sabotaż węglowy.

AWANSE URZEDNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

Warszawa. (Tel. wł.)

Ministerstwo spraw wewnętrznych wydało okólnik do wojewodów w których określa warunki ustalone na Radzie Ministrów, co do awansu i podwyższenia poborów urzędników, zajętych w administracji państwowej. Awanse mogą być w roku bieżącym dokonane bezwzględnie w tych władzach, urzędach i instytucjach, w których reorganizacja już została dokonana, przy czym za zreorganizowane uważać należy te władze, urzędy i instytucje, dla których zostały ustalone nowe, zredukowane etaty.

W latach przyszłych normalny termin awansów pozostaje 1 stycznia i 1 lipca każdego roku, a awanse poza tymi terminami, konieczne ze względów służbowych mogą być dokonywane za zgodą Rady Ministrów, wyłącznie na stanowiska kierownicze.

ŚLEDZTWO PRZECIW GEN. ROZWADOWSKIEMU.

Warszawa, (Tel. wł.)

„Polska Zbrojna” donosi: W sprawie gen. Rozwadowskiego, oskarżonego o nadużycie władzy służbowej na stanowisku generalnego inspektora kawalerji oraz nadużycia w transakcjach z belgijską firmą drzewną Oyen, — śledztwo ulegnie rozszerzeniu i uzupełnieniu.

W tym też celu akta sprawy wróciły do sędziago śledczego mjr. dr. Zielińskiego. Śledztwo dodatkowe jest w toku. W najbliższym czasie akta przekazane zostaną prekuratorowi.

B. Sekundariusz Szpitala powz. we Lwowie Dr. BERNARD RAPAPORT

przyjmuje w chorobach chirurgicznych i narządu moczowego od godz. 4-6 ul. Romanowicza 11, l.p. Lift do dyspozycji 2581

Vlastimír Louda, tygodnik „Nové Prava”; 17) Alojzy Martinek, redaktor „Moravsko Slovanskego Dennika”; 18) Parma, redaktor wydziału prasowego ministerstwa spraw zagranicznych; 19) Franciszek Votruba, redaktor „Slovenskej Politiki” w Bratysławie; 20) Władysław Zamykal, redaktor „Naszyfca w Ołomuńcu”; 21) Souchar, prasowy attache poselstwa czechosłowackiego w Warszawie, oraz 22) z ramienia polskiego ministerstwa spraw zagranicznych p. Zelislawski.

Pod znakiem czasu.

ZDEGRADOWANY PATRON.

Lwów, 29 września.

Nie takie, jak dzisiejszy, dni swego patrona obchodzić zwykły angi polskie Michały. W święto 29 września pachnieć musiała gęś pieczona na różnie we wszystkich domach bez względu na to, czy znajdował się w nich solenizant, czy nie, lały się obficie strumienie miodu i marmazji, a jesienne słońce zdawało się obowiązane przysłać wyjątkowo jasno i ciepło.

Zgola inaczej wygląda dzisiejszy święty Michał: pochmurny, chłodny, ponury, zamyślny o tradycyjnej gęsi, winem podlewanej, która ocalała przed śmiercią dzięki pułstkom w kieszeniach solenizantów, może dowoli kapać się w deszczowce i błocie. Nie błyszczy nadosną czerwienią imię św. Michała w kalendarzu — i w życiu szarzej niż zwykle przedstawia się dzień mu poświęcony.

Ano — jak mówić przysłowie — „bierz Michale co Bóg daje”.

(m)

Nadesłane.

**JUŻ NADESZŁY
OSTATNIE NOWOŚCI
DLA PAŃ do firmy
ANTONIEGO UWIERY**
Lwów ulica Halicka 10.
również do filji w Tarnopolu-Stryju. 2524

Fundusz dla bezrobotnych przedłużony.

Szkoła praktyczna dla dziewcząt.

(Z Rady miejskiej).

Lwów, 29 września.

Tematem obrad wczorajszego posiedzenia Rady miejskiej były przede wszystkim sprawy szkolne.

Na wstępie po uchwaleniu paru drugich uchwał, przyjęto referowany przez r. Höflingera wniosek w sprawie przedłużenia funduszu dla dostarczenia pracy bezrobotnym, ponieważ bezrobocie dotychczas nie zimalo. Fundusz na zwalczanie bezrobocia przedłuża się na rok i 3 miesiące, t. j. do końca roku 1927. Ma być on tworzony z tych samych źródeł, jak poprzednio, t. j. z podatków od światła elektrycznego, gazu i luksusu mieszkaniowego z tą różnicą, że zgodnie z poprawką ministerstwa, podatek od prądu ma być pobierany nie w formie 10 procentowego dodatku, ale jako równoważnościowa podwyżka cennika. Wnioski referenta przyjęto.

R. Kwiatkowski referował sprawę reorganizacji szkół powszechnych 4-klasowych na 7-klasowe. Zreasumowano poprzednią uchwałę Rady m. w tym kierunku, że szkoły: męską i żeńską św. Zofii, żeńską Kościuszki, męską Konarskiego przemianowane będą na 7-klasowe, zaś męską Żółkiewskiego, męską Kościuszki i m. Zimorowicza pozostaną jako 4-klasowe.

Sprawę organizacji miejskiej szkoły zawodowej dla dziewcząt przedstawiła r. Aleksandrowiczówna. Wskutek zwinienia przez Ministerstwo W. R. i O. P. ze względów oszczędnościowych klas VIII i IX szkół powszechnych okazała się potrzeba założenia kursów praktycznych żeńskich. Ponieważ Rząd chce przerzucić koszt ich utrzymania na

samorządy gminne, Rada miejska zwróciła się do Rady szkolnej m. o wypracowanie programu takich kursów. Jako wynik zwołanej ankiety sfer pedagogicznych i rodzicielskich, powstał następujący projekt: Dla dziewcząt, które ukończyły VII klasę szkoły powsz. utworzony będzie kurs przedmiotów praktycznych. Nauka obejmuje tygodniowo 10 godzin szycia i krawiectwiny, 11 godzin gotowania, oraz 1 godz. religii, 3 g. języka polskiego, 2 g. historii i geografii (począwszy od wojny światowej), 3 g. higieny kobiety i dziecka, 2 g. gimnastyki rytmicznej i szwedzkiej, nadto naukę śpiewu, tańców narodowych, pływania, wychowczki i t. p. Koszt utrzymania kursów ma być pokryty z opłat uczennic, które wynoszą 10 zł. jako wpisowe i 10 zł. czesnego miesięcznie (z możliwością ulg). Na każdym kursie ma być 36 uczennic. Kursy otwarte będą w szkołach żeńskich: Tańskiej, św. Anny, św. Marcina, Żółkiewskiego i (o ile zgłoszą się kandydatki) św. Antoniego. Nauka rozpocznie się już w piątek.

Program kursów przyjęto z dodatkowym wnioskiem r. Litwińskiego aby włączyć także naukę historii Lwowa i poznania jego zabytków.

GROŻBA STRAJKU W ŁODZI.

Łódź. (Tel. wł.)

Na zebraniu delegatów związków zawodowych uchwalono proklamować strajk w razie, jeżeli przemysłowcy nie zgodzą się na podwyżkę płac.

Pogrzeb ś.p. of Halbana

Lwów, 29 września.

Wczoraj o godzinie 3 popołudniu odbył się pogrzeb ś. p. prof. Alfreda Halbana, w którym wziął udział lwowski świat naukowy, polityczny i prawniczy. Trumne wyniesiono z domu przy ulicy Mochnackiego l. 38. Kondukt żałobny prowadził liczny orszak duchowieństwa, za rydwaniem okrytym wieńcami postępowała rodzina zmarłego, senat akademicki poprzedzony przez pedelów z berłami, osłoniętymi kirem, przedstawiciele władz z wicewojewodą Eckhardtem i generałem Thulliem, grom profesorów Politechniki, Akademii Weteryn., delegacje Towarzystw naukowych, młodzież akademicka i wiele publiczności.

Podążono ulicą Mochnackiego, Akademicką, Legionów i 3-go Maja pod gmach Uniwersytetu. Tu zatrzymał się orszak i oddano hołd zmarłemu Krótko lecz gorąco przemówił prof. Sieradzki, który przypomniał zasługi zmarłego w dziedzinie pracy naukowej, społecznej i politycznej, podkreślając niezwykle zalety charakteru ś. p. Halbana. — Trzykrotnie pochyliły się berta uniwersyteckie w hołdzie zasłużonemu uczonemu i obywatelowi — poczem ruszono ulicą Marszałkowską i Gródecką ku dworcowi głównemu. — Zwłoki ś. p. profesora Halbana zostały odwiedzone do Krakowa.

DZIECI POLSKIE.

Warszawa. (Tel. wł.)

Dnia 28. bm. przybyły do Warszawy dzieci polskie z Francji i Niemiec w liczbie 88 osób. Dzieci te mają kontynuować naukę w szkołach polskich. Po kilkudniowym pobycie w Warszawie, dzieci skierowane będą do właściwych szkół prowincjonalnych.

Dziennik „Kurjera Lwowskiego” z 30. 9. 1926

Z TEATRU.

Kobieta - Wino i Dancng.

komedia w 3 aktach Stefana Kiedrzyńskiego.

(w Teatrze Wielkim).

Lwów, 28 września.

Spóźniłem się ze sprawozdaniem tym razem, ale w pewnym wieku i stanie cywilnym, nie spieszo człowakowi ani na kobietę, ani na wino ani na dancng. I dlatego czytelnicy wybaczą, że się dziele z nimi wrzeczami dopiero po trzecim spektaklu.

Przyznać jednak muszę odrazu, że się rozczorowałem „in plus”. — Po głosach warszawskich, byłem uprzedzony do najnowszego tworu p. Kiedrzyńskiego, tymczasem sympatja, jaką od dawna żywiłem dla tego zdolnego autora — wczoraj się wzmogła, bo znów mnie przekonał, że jest majstrem scenicznym pierwszej klasy, że zna teatr i jego publiczność, a w dodatku, talent jego rozwija się z każdą jego sztuką.

Nie Kiedrzyński winien, że mamy dziś podłe stosunki, nie jego wina, że więcej wziętości ma podkaszana damulka warszawska, niż dobrze wychowana panna ze dworu, że dzisiejsza „kobieta” jest takim kiepskim fabrykatem, jak dzisiejsze powojenne wino. że oprócz „miłości od serca” i „od kieszeni”, mamy dziś trzeci rodzaj: „miłość od tańca”. — Wszak to nie Kiedrzyńskiego wy-

myśl, że dziś młodzieniec ma chleb (nie w rękach — jak dotychczas, ale...) w nogach i że dzisiejszy „gatupek” ludzi kocha się... w nogach! Trudno też o to winić Kiedrzyńskiego, że umie podpatrywać dzisiejszą societę, i że nie chwyta innych, głębszych tematów — niż te, które mu współczesne życie nasuwa. — Saksofony, klaksofony i jak się tam inne instrumenty jazzbandu nazywają — zagłuszają dzisiejsze życie, i może zresztą filozofia pani Wandy ma największą rację. „Wszak już mamy własne państwo” — więc dlaczego nie mamy tańczyć, a ogłuszać się muzyką orkiestrą i fox-trotowaniem — to jeszcze najlepsze współczesne zajęcie, w czasach kiedy tylko lajdactw się dzieje wokół, kiedy wracamy do średniowiecznego wymiaru sprawiedliwości, bo skazujemy tylko chłopka lub biedaka, który podrobi piłatkę, a wielkich fałszerzy dolarowych uwalniamy.

Cześć i honor, to przesady, „wczorajsze”, życie rodzinne fraszką małżeńską, cudzą własność nie budzi skrupułów, a dowcipy na temat posłów naszych, stają się coraz bardziej aktualne...

Jakie społeczeństwo, taki i teatr. tacy i autorowie — to trudno! Nie można żądać od Kiedrzyńskiego, który ma rzetelny talent i zna scenę jak mało który z współczesnych autorów, aby koniecznie pisał poważne dramaty, skoro on musi żyć z tamtym, a dramaty zięją puszką w teatrach naszych. — Dlatego nie mam za złe Kiedrzyńskiemu, że pokazuje nam życie współczesne w

zwiciadłe wkłesłem, owszem, uważam, że są to odstraszające dokumenty czasu, które mają głęboki społeczny sens. Nawet do spokojnej wsi dochodzą oddźwięki dancng, nawet starszkom w głowie się zamęci od dancngowej damy, która na pokój warszawskich „lokal” wnieść zdoła do zapishnego dworu.

Kiedrzyński pewną ręką kreśli figury, znakomicie niemi operuje, tło podkreśla śmiało, czyni doskonałe analogie do stosunków współczesnych, rzuca śmiało aforyzmy, a że tam odbiega w strukturze i robocie od lekkości francuskiej — to chyba o tyle, o ile nasze życie codzienne „grubsze” jest od paryskiego (ale może za to — mimo wszystko — zdrowszel).

Oczywista, że i Kiedrzyński różni się zasadniczo od swoich francuskich kolegów. Gdy bowiem autor francuski pisze dramat — zawsze przemyci coś z lekkości komediowej, masz komedjopisarz natomiast — nawet tak wesoly jak Kiedrzyński — zawsze „zawadzić” musi o dramat...

Taką na polu dramatyczną, na polu komiczną figurą, jest poczciwy obywatel ziemski Tomasz Wareński, w którego cichym dworze odbywa się akcja niniejszej komedji i któremu w 65 roku życia uśmiechnęło się jeszcze „szczęście”, przemawiające dziś najwymowniej nogami pani Wandy...

Wystawiono rzecz Kiedrzyńskiego w reżyserji Okornickiego całkiem dobrze i obsadzono malleżycie. Nowo-angażowani artyści nie mogą dostawać ciągów za to, że są bez po-

trzebny podobają komisji teatralnej i kierownictwu teatru zastąpić nimi naszych dobrych znajomych, których kwalifikacje może były niejednokrotnie lepsze...

Guttner jako Wareński dał figurę dobrze opracowaną i utrzymywał ją umiejętnie na pograniczu dramatu i komedji. Jako wnuk jego przedstawił się wcale konzystnie Dobrowolski, nie ponosząc winy za to, że nie był zbyt szczęśliwym partnerem na „miare” Hryniewiczówny, której sięgał tylko do pasa, co zresztą w tańcu dzisiejszym zdaje się wystarcza. P. Hryniewiczówna ma zresztą doskonałe warunki do postaci w rodzaju „pani Wandy” i dostatecznie szorstki głos, tylko zanudziły jej można, że zbyt obcasowo i automatycznie wygłasza swe „kwestje”, nie biorąc już udziału w tem, co mówią inne osoby na scenie.

Porawska, jako panna ze dworu, zaprezentowała się konzystnie (Rapakiej nie widziałem w tej roli) wiele zapowiadając dobrą dykcją i widoczną inteligencją. Z przyjemnością stwierdzić należy stały rozwój z roli na rolę i widoczną sumienną pracę u Zabielskiego, który urzędnika ministerjum skarbu i słuźalca swej żony zarysował plastycznie. Wsłowego Walka skroliła dobrze Żelichowska.

Publiczność bawiła się dobrze, a niejedna „pani Wanda” na widowni oklaskuje ochotczo swój sobowtór na scenie.

J. Geszwind.

Charakterystyka Polskiej ustawy o prawie autorskim.

Lwów, 29 września.

Z okazji odbywającego się międzynarodowego kongresu Prawa Autorskiego warto przypomnieć co następuje:

W ustawie powinna być zapewniona jaknajenrgiczniejsza **ochrona twórczości i twórców**. Oto myśl, która przenika cały projekt, jest jego wytyczną, treścią poszczególnych postanowień i zasadą, na której wznoszą się konstrukcje prawne — jak na jakimś twandym fundamentie.

I dlatego już **art. i redakcji p. Prze smyckiego** w sposób zupełnie oryginalny, w ustawodawstwie dotąd niepraktykowany, ujmuje

przedmioty prawa autorskiego, w bardzo szeroki syntezę, opartą na naukowych i filozoficznych badaniach z czasów nowszych. Oto jego redakcja:

„**Przedmiotem prawa autorskiego jest od chwili ustalenia w jakiejś postaci (słowem żywym, piśmem, drukiem, rysunkiem, barwą, bryłą, dźwiękiem, mimiką, rytmiką) każdy przejaw działalności duchowej, noszący cechę osobistej twórczości.**”

Potem **art. 1** wylicza przykładowo różne utwory, pod to pojęcie podpadające.

Tak szeroko ujmując zakres przedmiotów prawa autorskiego, ustawa obejmuje w nim wszelką twórczość; miałaby więc zastosowanie nawet do twórczości w zakresie przemysłu, gdyby specjalna ustawa z dn. 5 lutego r. 1924 nie normowała ochrony wynalazków, wzorów użytkowych i zdobniczych.

Odtąd istnieje utwór o znamionach **art. 1** istnieje też i prawo autorskie, a służy ono w zasadzie twórcy (**art. 6**); tylko przy fotografiach przedmiot ochrony powstaje pod warunkiem wyrażonego zastrzeżenia na odbitkach (**art. 3**).

Art. 2-gi wprowadza oryginalne ujęcie twórczości z drugiej ręki, a mianowicie **przeróbek cudzych utworów**, noszących jednak na sobie piętno osobiste przerabiającego. Tu należą: tłumaczenia, przystosowania układy muzyczne, przeniesienia na film kinematograficzny, na muzyczne instrumenty mechaniczne i t. p. I one są przedmiotami praw autorskich. Ale ustawa kwalifikuje te prawa jako

„**zależne prawa autorskie**”,

gdyż wykonanie ich zależy od zezwolenia twórcy oryginału. Temsamem stwarza analogję z t. zw. „patentami zależnymi” — przez co natura prawna tych praw autorskich zostaje wyjaśniona i to ustawowo.

Treść prawa autorskiego, służącego twórcy, ustawa ujmuje w drodze t. zw. metody cywilistycznej; t. zn. wychodzi z założenia, że

prawo autorskie nie jest żadnym przywilejem,

nie jest prawem nadanym, ale jest prawem w prawie natury (w rozumieniu nowszym) uzasadnionem, tak że rzecz ustodawcy jest tylko określić granice jego wykonywania, a nie oznaczając, jakie uprawnienia twórcy służyć. Konsekwencją jest, że twórcy wolno w każdym kierunku rozporządzać przedmiotem swej twórczości i przez rozpowszechnianie przedmiot ten eksploatować, a podlega on tylko ograniczeniom przez interesy publiczne podjętowanym. Inne słowy:

twórcy wolno wszystko, co mu nie jest specjalnie przez ustawę zakazane.

Z takiego ujęcia rzeczy wynika dalej i to, że ustawodawca nie potrzebuje wyliczać i charakteryzować t. zw. czynów zakazanych lub występków (delits). Każde bowiem naruszenie prawa w powyższym znaczeniu jest czynem zakazanym. Ustawa piętnuje jedynie te czyny, które muszą być ścigane także w drodze karnej (**art. 61--69**), wśród nich poddaje bardzo ostrym karom wydrukowanie przez nakładcę (editeur) więcej egzemplarzy, aniżeli mu twórca w kontrakcie wydał wliczonym pozwoleń (**art. 62**).

Mimo zasadniczo jednolitego, jak wyżej zaznaczono, ujęcia prawa autorskiego, ustawa w prawach twórcy **przeprowadza wskazaną ze względu na potrzebę skutecznej ochrony twórców dystynkcję między prawem twórcy majątkowym, a prawem osobistym.**

Pierwsze prawo służy do ochrony interesów majątkowych i jako prawo majątkowe może być zbyte przez kontrakt w całości lub w części (np. przez umowę wydawczą, kontrakty o wystawienie lub wykonanie dzieła, (execution, exposition); jest też przedmiotem sukcesji na przypadek śmierci. **Prawo to ma granice czasowe; trwa mianowicie w zasadzie przez życie twórcy i 50 lat po jego śmierci** (p. **art. 20--22**). Ma też granice państwowe bo Polska chroni dzieła, których ojczyzną jest Polska (pays d'origine), a tylko na podstawie Konwencji Berneńskiej lub prawa wzajemności — także dzieła obce. Konstrukcja tych praw jest zbudowana na podstawie analogji z prawami rzeczowymi.

Inny całkiem obraz przedstawia **prawo osobiste twórcy.**

Jego celem jest **ochrona interesów wyższych, moralnych, duchowych**, tego weźla idealnego, jaki łączy twórcę z plodem jego umysłu i serca, przeciw wszelkiego rodzaju krzywdom, jakich twórca doznać może w tymże vinculum spirituale. Taką krzywdą osobistą jest — mówi ustawa w **art. 58-ym** — **gdy ktoś przywłaszcza sobie autorstwo, nazwisko twórcy lub pseudonim; gdy nie podaje w swym utworze autora lub źródła, z którego zaczerpnął treść lub wyimki, przez co może powstać błędne mniemanie co do autorstwa, albo podaje fałszywie autora lub źródło; gdy publikuje dzieło, do publikacji przez twórcę nie przeznaczone; gdy wprowadza w publikacji zmiany, dodatki, skrócenia, które wykrzywiają treść, lub uwłaczają godności i wartości dzieła; gdy wydaje dzieło w rażąco nieodpowiedni sposób; gdy czyni zmiany w oryginalnym dziele, gdy oryginał dzieła sztuki oznacza nazwiskiem twórcy wbrew jego woli, lub w inny sposób wbrew jego woli ujawnia autorstwo; gdy w krytyce obniża wartość dzieła, przez świadomie fałszywe przedstawianie faktów i t. p.**

Naturalnie czyny te zbiegają się często z pogwałceniem praw majątkowych.

Prawo osobiste twórcy nie może być na nikogo przeniesione i nikomu zbyte. Jeżeli twórca przenosi swe prawo majątkowe autorskie na kogoś innego, to jednak zachowuje swe prawo osobiste. Po jego śmierci prawo to nie gaśnie, a obrona jego (action en justice) ze względu na pamięć zmarłego i po nim pozostają duchową spuścizną, powierzona jest pewnym osobom, które ustawa w **art. 59-ym** wylicza.

Zjazd TSL. w Stanisławowie.

(Koresp. „Kurjera Lwowskiego”).

Stanisławów, we wrześniu.

Zjazd T. S. L. odbył się w Stanisławowie onegdaj. Połączony on był z jubileuszem 35-lecia tej instytucji. Po uroczystym nabożeństwie rozpoczęły się obrady w sali „Sokoła” w obecności 300 delegatów, przedstawicieli władz rządowych i szkolnych. Witali Zjazd: burmistrz miasta, p. **Chowaniec**, reprezentanci Związku nauczycieli szkół powsz. w Warszawie, duchowieństwo, Tow. rolniczego i in. Witali nadto Zjazd: przedstawiciel ukraińskiego „Selańskiego Sojuza” i redaktor pisma ukr. „Nasz Prapor”.

Obrady zagał wiceprezes Tow. T. S. L., p. **Witold Ostrowski**, przedstawiając działalność Towarzystwa w ubiegłych 35 latach. Na temat ten przemawiał także dr. **Wincenty Wysocki**, poczem o programie prac T. S. L. na przyszłość wygłosił referat dr. **B. Suchajewski**, poczem wybrano komisje, które obradowały po południu. Wieczorem odbyło się ze-

branie towarzyskie w sali „Sokoła”. Ze spraw szkolnych powziął zjazd uchwały, zmierzające do tego, aby **każdemu dziecku polskiemu była zapewniona nauka w języku ojczystym** i ażeby nie było ono narażone na wywarodowienie. Zjazd oświadczył się przeciwko corocznemu **powtarzaniu plebiscytu szkolnego**, przeciwko likwidowaniu szkół polskich.

Polecono Zarządowi Głównemu przestudiowanie sprawy założenia przez T. S. L. **Uniwersytetu ludowego** na wzór duńskich i przyznanie już w bieżącym roku pierwszej raty na założenie takiego Uniwersytetu.

(W dziedzinie oświaty pozaszkolnej, uchwałił zjazd szereg wniosków mających na celu wzmoczenie systematycznej pracy nad **uświadomieniem obywatelskim chłopów polskiego** i skupieniem w ręku Polaków jak największej ilości warsztatów pracy w ogniskach południowo-wschodnich.

—XO XO—

Krwawy rozrachunek w Dniu Pojednania.

Młody kupiec w przystępie szału zastrzelił szwagra oraz ciężko poranił żonę i teścia.

Stary Sambor. (Tel. wł.).

Wieczorem dnia 18 b. m. o godz. 22, rodzina **Wolfów** w Smolnicy pow. Stary Sambor powróciła z domu modławy do domu. Na dzień ten przypało święto pojednania t. zw. „Sądny dzień”.

Młody **Mechel Sik** mąż **Heleny**, córki **Mojżesza Wolfa**, przegenerowany całodziennym postem, wszczął z żoną **kłótnię**, na temat jej niezbyt „pierwszorzędnego” pochodzenia i chcąc tem silniej zaakcentować bezsporność swojego twierdzenia krzyknął: „**Ja znam wszystkie brudne tajemnice twego brata Makska!**” Słyszał te słowa brat **Heleny**, **Maks Wolf** i wniósł się do kłótni. Tknięto go jednak jakiegoś przecucie i pospieszył do swego pokoju a do otworzenia szafy **skonał**, że **Sik skradł mu fisty**.

Zwrócił się on teraz do szwagra z pretensjami.

Spór począł się **zaoignąć**. Na to weszli do pokoju teściowie **Sika**, **Mojżesz Wolf** z żoną. Ci poczęli czynić kłócającym się wymówki, że przy tak uroczystym święcie, prowadzą zapamiętałą kłótnię. Wszak to **święto pojednania**; najzacieklejsi wrogowie podają sobie ręce, a cóż dopiero rodzina.

Ale **Mechel Sik** dostał ataku furji rzucał się, krzyczał i naraz wy dobył z szafy rewolwer i począł dookoła siebie strzelać.

Maks Wolf ugodzony dwoma kulami w bok wyzionął ducha na miejscu, ojciec **Maksza Mojżesz**, otrzymał również dwie rany, ciężkie, ale żyje, zaś **żona Sika Helena**, która rzuciła się na męża by mu o-

debrać rewolwer ugodzona została w rękę.

Sik po szaleńczym czynie tym zbiegł w niewiadomym kierunku.

Zawiadomiona o wypadku państw. policja wdrożyła dochodzenia.

Zarządzono pościg za zbrodniarzem, ale na razie bez wyniku.

Za **Sikiem** wszelki ślad zaginął.

EPILOG SĄDOWY STRASZNEJ TRAGEDJI RODZINNEJ.

Lwów, 29 września.

W piątek dnia 1 października br. rozpoczęło się w sądzie okr. kar. we Lwowie rozprawa przeciw **Jerzemu Achtowi**, oskarżonemu o zastrzelenie obłąkanej siostry swej **Wandy**.

Straszna tragedia rodzinna miała przebieg następujący:

Dnia 26 maja br. do domu przy ul. Murarskiej l. 54 **Achtowie** przywieźli z zakładu dla obłąkanych jedyną córkę swą **Wandę**, skrzypaczkę-wirtuozkę, której nie byli w stanie dłużej utrzymywać w zakładzie **Jerzy Acht**, brat obłąkanej, słuchacz Politechniki, zrozpaczony nieszczęściem siostry, postanowił ukrócić jej męczarnie. Wykorzystał on chwilę nieobecności ojca przy siostrze i strzelił do niej 4-ropokrotnie, kładąc ją trupem na miejscu.

Przewodniczyć rozprawie sądowej będzie s. s. o. **Dukiet**, oskarżenie wnosić będzie p. prokurator dr. **Laniewski**, zaś bronić adw. dr. **Dwernicki**.

TRZĘSIENIE ZIEMI WE WIEDNIU.

Wiedeń, 29. 9. (AW.) Dzisiaj zanotowano tu lekkie trzęsienie ziemi.

Prawo osobiste, w przeciwstawieniu do prawa majątkowego, nie zna granic ani miejsca, ani czasu. Każdy obcy twórca może swych autorskich praw osobistych w Polsce dochodzić sądownie (np. przeciw plagiatorom), choćby należał do państwa żadną konwencją z Polską niezwiązanego. Prawo osobiste nie zna też granic czasu, tak że potomkowie twórcy

i po 50 latach po jego śmierci wciąż mogą sądownie np. nakładców, którzy dzieła dawno zmarłego twórcy samowolnie znieszkodliwiają.

Oto kilka cech charakterystycznych, co prawda najważniejszych naszej ustawy o prawie autorskim. W inne w tym artykule wchodzić nie mogę.

Prof. Fryderyk Zoll

OD ADMINISTRACJI: Czas odnowić prenumeratę na październik!

Zalegających z prenumeratą P. T. Abonentów upraszamy o rychłe wyrównanie zaległości przez przekazanie na P. K. O. Nr. 153.215 lub przekazami pocztowymi, by nie spowodować wstrzymania wysyłki pisma.

Konferencja okręgowa Legionistów Pol.

Lwów, 29 września.

W niedzielę dnia 19 b. m. odbyła się w lokalu własnym przy ul. Piękarskiej 53 konferencja okr. Zw. Leg. Pol. i Zw. Strzel. Ziemi Czerwieńskiej pod przewodnictwem prezesa okręgu kpt. rez. Henryka Schmalę przy obecności członków Wydziału Wykonawczego oraz prezesów oddziałów Zw. Leg. Pol. jakoteż prezesów i komendantów obwodów i sam. oddz. Zw. Strzel. okręg Lwów.

W konferencji wzięło udział 66 delegatów z terenów wojew. lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego.

W porządku obrad kom. okr. Zw. Strzel. Ob. Edward Kruk-Kolbuszewski wygłosił referat o dalszej pracy strzeleckiej zaś prezes Schmalę o obecnej sytuacji państwowej, nad którą wywiązała się dyskusja, podczas uchwalono jednomyślnie wnioski dotyczące szeregu spraw organizacyjnych i stosunku do obecnej władzy.

Odnosnie spraw organizacyjnych sprawozdania delegatów świadczyły o znakomitym rozwoju Zw. Leg. Pol. i Zw. Strzel. na ziemi czerwieńskiej. Okręg lwowski Zw. Leg. Pol. liczy obecnie 12 oddziałów w sile 4.000 członków, zaś okręg strzelecki w 10 oddziałach posiada 16.000 członków. Razem zorganizowanych legionistów i strzelców dwadzieścia tysięcy na terenie woj. lwowskiego.

tarnopolskiego i stanisławowskiego. W pracy legioniów widać ożywienie w kierunku czynnej współpracy ze związkami strzeleckimi i wysoko postawiona jest praca samopomocowa i oświatowa, natomiast w Zw. Strzeleckich widać intensywną pracę w sporcie strzel. i wychowaniu fizycznym oraz dobrze zorganizowaną pracę kulturalno - oświatową. W pomienionych organizacjach silnym jest hasło wiary w własne siły i promiennej entuzjazm zdwojonej pracy do zupełnego zwycięstwa idei swego wodza Marszałka Piłsudskiego.

Omówiono również program uroczystości poświęcenia sztandaru strzeleckiego w Borysławiu w niedzielę dnia 10 października br.

SKAZANIE FALSZERZY BANKNOTÓW.

Poznań. (Tel. wł.).

Odbył się tu proces przeciw szajce fałszerzy banknotów 5-ciozłotowych, złożonej z 8 osób.

Oskarżeni tłumaczyli się tem, że fałszerstw dokonali dla eksperymentów drukarskich. Głównego oskarżonego Blumkego skazano na 2 lata więzienia, jego żonę na 6 miesięcy, Lesnowadzkiego na 9 miesięcy a Szymkowiaka i Nurka na 2 lata. Trzech podsądnych uniewinniono.

Udaremniiony lot przez Ocean.

Paryż, we wrześniu.

Francuski kapitan Fonck miał przed kilkoma dniami przelecieć na aeroplanie ocean. On jeden z trzech kandydatów ubiegających się o nagrodę 25.000 dolarów, był najpoważniejszym. W zimie ubiegłego roku przebywał w Ameryce celem uzyskania finansów na budowę i ekwipunek, takiej poważnej maszyny. Znalazło się kilku milionerów, a między nimi rosyjski inżynier Sikorski twórca całego szeregu potężnych aparatów. Utworzyli oni towarzystwo „Argonautów”.

Kap. Fonck zamówił w Paryżu najlepsze motory aparat miał zmontować inż. Sikorski. Koszta jego

wynosiły około 200.000 dolarów. Mimo iż aparat był zbudowany doskonale kpt. Fonck zaczął się wahać co do lotu przez Atlantyk. W końcu jednak wskutek nalegania przyjaciół ustalili jednak datę odlotu. Tymczasem w dzień odjazdu nastąpiła katastrofa. W chwili odlotu wybuchł pożar, cudem z pod gruzów wydobył się kap. Fonck, dwóch pilotów znaleziono zupełnie zewglonych.

Pisma paryskie i amerykańskie omawiają żywo ten smutny wypadek. Wyłoniło się pytanie czy to nie był zamach i kto miał w tym interes aby pozbawić życia jednego z najlepszych pilotów?

—XOXO—

Pamiętniki pasierbicy Napoleona.

Paryż, we wrześniu.

W „Revue deux Mondes” ukazują się obecnie pamiętniki pasierbicy Napoleona Hortensji Beaulaarnais, matki Ludwika Napoleona, późniejszego Napoleona III. Syn wierny życzeniu matki nie publikował tych ciekawych dokumentów. Po jego śmierci przechowywała je cesarzowa Eugenia, po której dziedziczył je Wiktor Napoleon.

Zawarte w nich są wspomnienia pełne ciszej melancholii, opowiadają one o zdartych illuzjach, straconem szczęściu i gorzkich zawodach. Od pierwszej chwili poznania kochała Hortenzja „małego generała” i ludziła się nadzieją cudnej wzajemności aż do tego momentu, w którym oznajmiono jej iż jej matka Józefina poślubiła umiłowanego i wtedy to rzekła: „Z każdego jego zwycięstwa cieszę się, lecz tego nad moją matką nigdy mu nie przebaczę.” I tego Napoleonowi też przebaczyć nie mogła, że rozszedł się z Józefiną, a jednak kiedy on dowiedział się, że ona postanowiła wraz z bratem swoim opuścić pałac tak przemówił do jej serca, że pozostała przy nim jako przyjaciółka, mimo, że czuła nieprzyzwoity wstręt do Marji Luizy. Ona to podała

myśli malarzowi Gros, do wykonania obrazu p. t. „Zadumieni w Jaffie”, którzy wisł obecnie w Luwrze. Obraz ten to wpływ opowiadania Napoleona, o swej bytności między zadumionymi w Jaffie.

SKRZYPCE DLA MAŃKUTÓW.

Lwów, dnia 29. września.

Ludzie posługujący się lewą ręką, przy wykonywaniu swoich prac zawodowych są nieraz w wielkim kłopotcie, albowiem narzędzia sporządzane są dla ręki prawej. W niemającym przeto ambarasie byli skrzypkowie nie posiadający dość władzy w swojej prawicy. Lecz niedawno temu wynaleziono i na to doskonały sposób. Oto nikt inny jeno sławny Charlie Chaplin wpadł na ów bajeczny, a tak całkiem prosty sposób. Na pudle skrzypcowem kazał dla mańkutów struny naciągnąć w odwrotnym porządku, jak to dotychczas robiono. Jakże to łatwe, a przecież dotąd nikt nie wpadł na ten pomysł!

OKULISTA

dr. Leon Gruder, ordynuje przy ul. Romanowicza 7, 2184 od godziny 12-1. 3-5.

Odcinek „Kurjera Lwowskiego” z 30 9 1926

HERMINA VILLINGER.

Nierówni towarzysze

(Tom. A. S.)

(Ciąg dalszy).

Następnego razu stanął chłopak przed pełnym koszem z jabłkami.

— Skąd one pochodzą wszystkie?

— zapytał — a gdy nie otrzymał odpowiedzi sam sobie wyjaśnił:

— O, ja wiem, od kury — to bardzo ładnie ze strony kury, że tak ładnie ją składa. —

— Ano, na to też jest kura — mruknęła stara.

Po pauzie ciekłego rozważania dodał chłopak: — A jabym tego nie potrafił, nawet gdybym był kura.

Lecz nawet te słowa, które zawierały bezsprzecznie dużo użyteczności dla jej towaru, nie wzruszyły młodszej.

W tym razem zawiadomili ją pełnym zapachu: — Ty, tam na rogu ulicy stoi jakaś pani, która cię już długo woła, byś do niej przyszedł.

— Idź do niej i powiedz, by tu

przyszła — odparła przekupka, a mały kłamacz poszedł i nie wrócił.

Gdy pewnego razu jakaś pani w czerni przeszła obok przekupki i malca, wydeła stara mocno policzki: — Puh — rzekła stara, to jest jedna z tych wielkich dam, która na nas nawet nie patrzy; ale kończymy wszyscy razem na tym cmentarzu, to cała moja pociecha.

— Czy to jedna z tych, co nie pracują? — zapytał malce — one dostaną od św. Mikołaja różgę...

— O naiwności. — przerwała mu stara, jak też można tak nie wiedzieć o świecie — od kiedy to pracują bogacze, głupi chłopcze?

On jednak trwał uporczywie przy swoim zdaniu. — Ojciec mówi: praca albo policzki — tak jest.

— Przestań bajdurzyć — krzyknęła stara — jesteś osłem!

Chłopak zastanowił się chwilę, potem odparł: — Mniejsza o to — ale dasz mi teraz jabłko?

Przekupka chwyciła za sznur, którym owijała zwykle kosze a malce zrozumiał w ten ruch, oddał się.

Poszedł do domu, drapał się na czworakach stromymi schodami na

górze i uszedł do miszkiej łzdebki na poddaszu, której nigdy nie zamykał. Tam stało łóżko, stół i dwa krzesła; podłoga była lepka od brudu, taksamo i szyby, przez które z tego powodu tylko słumione światło się przesączało. Cześci ubrania leżały i wisiały tu i ówdzie; zdawało się, że świeże powietrze już od szeregu tygodni do tego wnętrza się nie dostało. Tu wyrósł mały gałganarz; całkiem opuszczony od dzieciństwa, leżał prawie zawsze w łóżku, aż wracał ojciec i dzielił się z nim swym obiadem. Ojciec brał tedy malca przed siebie na stół, jadł swój chleb z swoim serem i wsuwał od czasu do czasu dziecku odrobinę w usta. W niedzielę mydlił i szurował je gruntuwnie i brał z sobą do szynku.

Teraz malce było pięć lat i ojciec uważał, że już czas, by go odzwyczaić od bezczynności. Cidy wieczorami wracał po pracy do domu — był lamofarzem — padał jego wzrok wprzód na mały kociołek. Jeśli był pełny, było dobrze, w przeciwnym razie otrzymywał malce karę wraz ze słowami: „Praca albo policzki!” I to była jedyną mądrością życiową, którą dotychczas chłopak

zrozumiał i której się mocno trzymał.

Jakkolwiek przekupka się zawsze gniewała, ilekroć wyrastał przed jej koszami, to jednak się zdarzało, że nagle mierzyla oczyma całą ulicę, gdy malce czasami później niż zwyczajnie się pokazywał. A gdy się zjawiał, była ciekawa na jego nowe plany, które wszystkie zmierzały do tego, by jabłko dostać. Ale jej opór był tak samo silny, jak jego tęsknota i tak to wzajemnie wysilali swój dowcip z chwalebą wytrwałością.

Złotki liście nad starą bramą cmentarną gromadziły się powoli u stóp przekupki; owijała się w swój płaszcz tem staranniej im bardziej z tamtej strony bramy klonary z liści ogołocone nago sterczały ku niebu. Teraz trzeszczały koła karawanu na świeżym śniegu i tylko ciemne tuje wzniósły się nad mostkami. Zachód słońca świecił ogniste poprzec nagie gałęzie, a przekupka w swym czerwonym płaszczu siedziała parę minut oparta jakby w złotej poświacie pod czarną świątynią przyprószoną bramą.

(Dok. nast.)

INŻ. EDMUND LIBAŃSKI.

Metapsychologia.

Wiedza o zagadkowych zjawiskach duszy.

I.

Profesor Sorbony, członek „Institut de France”, laureat nagrody Nobla, dr. medycyny, filozof nauk przyrodniczych, słynny pisarz i uczoney Charles Richet; wygłosił „ex katedra” prelekcję, która poruszyła żywo świat naukowy i prasę francuską.

Oto w dniu 24 czerwca b. r. mówił o „wiedzy metapsychologicznej” oficjalne jego przemówienie o tym nowym dziale nauki, który — jak to zaznaczył — nie został wcielony jeszcze w zakres fizjologii, jakkolwiek jest z nią złączony; wydrukowały w przekładzie poważne pisma fachowo włoskie, angielskie niemieckie.

Przedewszystkiem określić należy co to znaczy obław metapsychiczny? (W Niemczech utarła się nazwa: parapsychologia).

Jestto zjawisko, które nie da się tłumaczyć na podstawie znanych nam i stwierdzanych faktów, wedle normalnej psychologii, normalnej mechaniki, normalnej fizjologii, wogóle wedle wiedzy klasycznej.

„Zrosztą więc to mówić o „normalności” — przyroda nie stwarza zjawisk anormalnych — to jest takich, któreby nie podlegały stałym prawom.

Jeśli Ossowiecki (powszechnie znany jasnowidz), odczyta list pomieszczony w hermetycznie zamkniętej kopercie — jak to miało miejsce na II. międzynarodowym metapsychicznym kongresie w Warszawie, to rzecz oczywista, iż nie jest to zjawisko zwyczajne. Jest zadziwiające, nawet niezwykle zadziwiające, ale takie odczytanie jest również zjawiskiem podlegającym i warunkowemu prawem przyrody a czy znamy je czy nie znamy to nie zmienia rzeczy.

Podaję główne ustępy mowy uczonego:

„Moi Panowie” — rozpoczął Richet — uprzytomnijcie sobie, że mówi do Was długoletni profesor fizjologii, który nie uznaje żadnego innego drogowskazu w badaniu, jak tylko eksperyment i doświadczenie.

Byłem uczniem Claude Bernarda, Vulpiana, Mareya, Bertheleta, i irwazałbym się za naukowo dyskwalifikowanego, gdybym nie szedł drogą wskazaną przez tych słynnych mężów nauki, to jest uważać doświadczenie, eksperyment, jako zasadniczą podstawę poglądu.

Trzeba sobie powiedzieć „ścisłą prawdę” i uzbroić w cywilną odwagę — i ma to równe znaczenie tak

dla moralności jak i wiedzy: oto nie ukrywać prawdy z powodu opornego wrzasku opinii publicznej!

Gdy Harvey na podstawie ścisłych doświadczeń, stwierdził krążenie krwi, wywrócił zupełnie całą klasyczną fizjologję Hippocratesa, i Galenus, i wywołał straszliwe oburzenie, lat 30 trwające, wszystkich profesorów, zwłaszcza daryskich!

Gdy Claude Bernard udowodnił eksperymentalnie, że organizm zwierzęcy wytwarza cukier; wszyscy lekarze i fizjology stali się jego zawziętymi wrogami. Pasteur spotkał się z namyślną opozycją, gdy ogłosił swą cudną teorię o mikrobach. Gdy Marrey z podziwu godną wytrwałością prowadził doświadczenia nad lotem ciał cięższych od powietrza, uważany był za nieuleczalnego maniaaka i byłby głosił, by go zamknąć w domu zdrowia, aby nie bałamucił ludzi swymi mrzonkami.

Słynni dwaj fizjology i chemicy Prevost i Dumas, orzekli, że nigdy nie zdolamy uzyskać substancji krwink, dziś otrzymanie skryształizowanej „hemoglobiny” jest bardzo prostym zabiegiem w chemii fizjologicznej.

A teraz przedstawię zasadnicze prawdy w dziedzinie metapsychiki.

Rozróżnić należy obszar zjawisk subiektywnych i obiektywnych.

Subiektywne bada zjawiska, niezwyczajnie nie złączone ani z mechanicznym, ani z materialnym obławem. Czytanie listu zamkniętego w kopercie, nie przyczynia nic nowego do chemii, lub mechaniki. Jestto zjawisko psychologiczne.

Metapsychika obiektywna obejmuje badanie zjawisk mechanicznych, materialnych, które na podstawie mechaniki fizyki, chemii nie dadzą się zdefiniować. Są to ruchy przedmiotów bez dotyku, pukanie stolików, wrzekome żywe postacie, materializacje, widzialne dla szeregu osób, zjawy takie mogą być fotografowane, w warunkach najściślejszej kontroli nukowej, a dalej zjawiska świetlne i akustyczne.

Te fenomeny zawierają więcej aniżeli tajemne nowe czynności duchowe, bo łączą się z zjawiskami mechanicznymi ruchu przedmiotów i objawami fizykalnymi, które wiedza dzisiejsza nie potrafi wytłumaczyć.

Przejdźmy do faktów...

(C. d. n.)

Straty Anglii z powodu strajku węglowego.

Londyn, (Tel. wł.)

„Westminster Bank” dokonał obliczenia strat, wynikających ze strajku angielskiego. Strajk ten wybuchł w początkach maja br. i trwa już około 5 miesięcy. „Westminster Bank” oblicza straty na 200 milionów funtów szterlingów (około 8 milionów dolarów).

Są to straty ogólne w całokształcie angielskiej gospodarki narodowej. Nie są do tego doliczone straty z krótkotrwałego strajku powszechnego. Przedsiębiorstwa górnicze straciły w tym tylko ćwierć ogólnej sumy, to znaczy równowar-

tość 74 milionów ton węgla, który nie został w tym czasie wydobyty. Wynosi ona około 58 milionów funtów, w czem płace robocze miałyby stanowić około 40 mil. funtów, czyli 70 proc.

Robotnicy przeżywiają się na rachunek zastawianych w bankach rent ubezpieczonych. Obecnie jednak źródła te wyczerpują się z wolna.

Popierajcie cele Towarzystwa Szkoły Ludowej.

Z dziedziny mody.

Najnowsze kreacje żakietów.

Lwów, 29. września.

(*) Paryżanki, które tak chętnie nosiły nad morzem w lecie śliczne, krótkie żakietki ze sukna, flaneli, lub aksamitu, uznały, że w zimie oddadzą one im nieocenione usługi. Płaszcze jesienne są tego roku robione z bardzo wiotkich materiałów; futra miękkie też nie znoszą grubego podkładu wataliny, która psuje „linję”. Przeto żakiet powraca do łaski, bo będzie doskonale grał pod płaszczem. Na razie jestto rodzaj saka, który naturalnie posiada wiele urozmaiceń i tak: zapinany na guziczki, bez guziczków tylko ściśnięty paskiem, oparty szalem lub bez, z wyłogami i t. p.

Pojawiły się także żakiety aksa-

mitne, ale jedwabne obramowane futrem mają najwięcej szans. Są piękne, lekkie i bardzo praktyczne.

Toaletę na danciny zostaje uzupełniona takim żakiem, gdyż w Paryżu, na życzenie gości sala nie jest zbyt mocno ogrzana, a zatem do sukni bez rękawów, dodaje się żakiet z tej samej materji, którą ubiera się na sali w czasie odpoczynku. Ostatnią nowością jest żakiet z futra kreciego, do tego sukni białolila, krój kaskoza, spodniózka zdobna szerokimi poprzecznymi pasami z tego samego futra. Oryginalna jest również sukni koloru wina czerwonego z charmeliny, do tego koloru aksamitne, otwarte, krótkie, w tym samym kolorze.

Kurjer literacki.

„Elegancka i modna dama, praktyczna i wykwiwna pani domu i skromna gosposia — każda znajdzie to, co ją zainteresować może w N-rze 18 „Kobieta w Świecie i w Domu”.

Bogata i różnorodna treść tego numeru — zasługuje na to, aby nań zwrócić specjalną uwagę.

Ukazał się Nr. 15 tygodnika „Przełom”, zawierający artykuły: Rząd i Sejm, Dziedzictwo carów — J. M.; Projekt zasad ordynacji wyborczej — St. A. Groniowski; Rewolucja bez rewolucji — St. Rudnicki, oraz dział: Za politycznym parawanem.

Trzydziesty dziewiąty zeszyt znanego, popularnego tygodnika „Świat” przynosi interesujące artykuły: St. Krzywoszewskiego: Z tygodnia; W. Grubińskiego: Ataki na Anatola France’a; Kar. Frycza: Sezon w Truskawcu; W. Szukiewicz: Ku morzu; M. Kastorska: Kapienie Morskie i moda oraz wyczerpujące „Echa literackie z Zachodu” i „Wesołe anegdoty”. Pod względem ilustracyjnym „Świat” na łamach swoich odzwierciedla wszystkie najważniejsze wydarzenia kulturalne, artystyczne i poli-

tyczne ubiegłego tygodnia. W dziale beletrystycznym znajdujemy powieść A. Konara p. t.: Bez serca i H. Duvernois — Radość w nie-szczęściu.

Nr. 39 „Bluszczu” przynosi szereg ciekawych artykułów M. B. — Ł. pisze o „Midmetkach”, C. Walewska z cyklu sylwetek „Matka Urszula Leńdóchowska”, Muszałówna o dwóch zwycięstwach kobiecych nad La Manche’em, J. Gimaliska o „Amazonek Polskich w XIX”. Dział literacki przynosi również piękne tłumaczenia oraz wiersze utalentowanej poetki F. Kruszewskiej „Psy”.

Nr. 10 „Dziecka i Matki” poświęcony jest bardzo aktualnemu zagadnieniu: — walce ze szkarlatyną. Z pewnością wszystkie matki będą numerem tym zainteresowane, tembardziej, że wskazówki jak walczyć ze szkarlatyną daje wybitny lekarz dr. Wł. Szeniałach. — O szczeniach przeciwszkarlatynowych — którym się dziś tak wszyscy interesują — pisze świetny artykuł dr. Brokna. Po za tem Nr. 10 „Dziecka i Matki” przynosi szereg ciekawych artykułów pedagogicznych i bogaty dział ubiorów dziecięcych jesiennych i zimowych.

Ze świata.

+ Wysprzedaż wszystkich zbiorów artystycznych. Do Moskwy przyjechał w tych dniach znany antykwaryusz londyński, Patridge, celem zakupu cennych noryjskich zbiorów artystycznych. Administracja zabytków artystycznych wydała Patridge’owi zezwolenie na zwiedzenie wszystkich moskiewskich zbiorów artystycznych, uzależniając jednak sprzedaż poszczególnych przedmiotów od decyzji kompetentnych urzędów państwowych i dyrekcji muzeów miejskich.

+ Nowość dla filatelistów. Republika w San Salvador wydała nową serję znaczków pocztowych, które oprócz wysokiej wartości filatelistycznej są hołdem dla kobiety modnej. Na znaczku widnieje główka o fryzurze „à la garçonnie”, oboczona gałązkami drzewa kawowego i napis w języku hiszpańskim i angielskim: „najlepsza kawa”, błękitnie wolkół.

+ Z dziwów oceanu. Dno morskie Oceanu Atlantyckiego w pobliżu wyspy św. Heleny, podniosło się bardzo znacznie w ciągu ostatnich lat 25-ciu. Przy naprawie kabli telegraficznych podmorskiego okazało się, że le-

ża one zamiast 4500 m. pod wodą już tylko 1.100 m. (Czyżby powodowały się z głębin Nowa Atlantida?)

+ Jeszcze jeden sposób odmładzania. Lekarz londyński dr. Walters wypracował nowy sposób odmładzania. Sądzi on mianowicie, że pewien zabieg chirurgiczny wykonany w pewnym kręgu stosu pachczerwonego, da zupełnie takie same długotrwałe i zadawalniające rezultaty, jak operacje Steinacha lub Worrisonowa. Dotychczasowe badania tego kierunku wykazywały niezwykle tajemniczy wpływ na ogólny stan zdrowia badanej osoby.

+ Epidemia tyfusu w Hannowerze przybiera coraz większe rozmiary. W ostatnich dniach notowano 1000 wypadków zachorowań i przewidywane jest dalsze rozszerzenie się duru. Najdokuczliwszą plagą Hannoweru jest brak mieszkani. Tysiące rodzin robotniczych, między którymi jest wielu Polaków robotników, zamieszkuje w wagonach towarowych. Część tych wagonów użyto ostatnio na baraki dla chorych.

Senat przeciw rządowi!

„Wyzwolenie“ w obronie pogwałconego parlamentaryzmu.

Warszawa, 28. 9. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu sekretarz odczytał pismo prezesa Rady Ministrów, donoszące o dymisji gabinetu i o zamianowaniu nowego.

Izba przystąpiła do prowizorium budżetowego na kwartał IV.

Sprawozdawca sen. Krzyżanowski (Klub Pracy), zaproponował w imieniu komisji przyjęcie prowizorium w brzmieniu uchwalonem przez Sejm.

Sen. Popowski (Z. L. N.) składa deklarację oświadczenia, że klub jego będzie głosował przeciw prowizorium wniesionemu przez Rząd.

Sen. Thullie (Ch. D.) oświadcza, iż stronnictwo jego nie żąda ustąpienia tego Rządu, chcąc mu dać czas, aby mógł się wywiązać ze swych przyrzeczeń i skorzystać z pełnomocnictw, jakie otrzymał. Uważając prowizorium za konieczność państwową, klub Ch. D. głosować będzie za prowizorium, zastrzegając się, iż przez to nie wyraża rządowi ufności.

Sen. Kasznica (Ch. N.) stawia wniosek, aby przywrócić art. 3 skreślony przez Sejm, aby spowodować zebranie się Sejmu i zajęcie stanowiska wobec faktu sprzecznego z konstytucją, jakim jest mianowanie gabinetu z dwoma ministrami, którym Sejm wyraził nieufność.

Sen. Woźnicki (Wyzwolenie) stwierdza, iż stanowisko zajęte przez Rząd wobec votum nieufności dla dwóch ministrów jest

NIEZGODNE Z KONSTYTUCJĄ, gdyż takie votum jest aktem, do którego Sejm ma prawo. Dalsza jednak rozgrywka należy do Rządu i Sejmu. Spodziewać się należy, iż zakończy się ona tak, jak tego dobro Państwa wymaga, a to dobro wymaga, aby ciała parlamentarne miały poszanowanie w Państwie, i jeżeli z którejkolwiek strony czynione będą zakusy przeciw ich powadze, to zawsze stanowczo Wyzwolenie przeciw temu wystąpi. Jedynem wyjściem z tej sytuacji byłoby, gdyby Izby same się rozwiązały.

Sen. Biały (Piast), oświadcza, że klub jego uznając prowizorium za konieczność państwową, głosować będzie za ustawą w brzmieniu uchwalonem przez Sejm.

Sen. Banaszek (N. P. R.) oświadcza, że to co się stało, jest zabiciem parlamentaryzmu i końcem demokracji. Wobec tego klub mowcy nie może głosować za prowizorium.

GŁOSOWANIE.

Wniosek Z. L. N. o ograniczenie prowizorium do 450 milionów zło-

tych, przeszedł 40 głosami przeciw 37, przy 6 wstrzymujących się.

Wniosek o przywrócenie art. 3 o miesięcznym bilansowaniu przeszedł 56 głosami przeciw 21, przy 8 wstrzymujących się.

Wszystkie głosowania były imienne.

Lotnicy jugosłowiańscy przylecą do Lwowa

Warszawa. (Tel. wł.). Oficerowie lotnicy jugosłowiańscy, którzy w niedzielę przylecieli do Pragi, wyjechali we wtorek do Białej Podlaskiej, celem zwiedzenia tamtejszej fabryki samolotów. Dnia 28

b. m. wieczorem, szef sztabu generalnego generał Piskor wydał obiad na cześć gości. Dnia 29 b. m. eskadra jugosłowiańska odlatuje do Lwowa.

Anglja nie będzie interweniować w Chinach

Londyn, 28. 9. (PAT.) Udzielając odpowiedzi na szereg zapytań dotyczących wydarzeń w Van-Hesien (Chiny) premier Baldwin oświadczył, że posiłki morskie, będące obecnie w drodze do Chin, wraz z siłami zbrojnymi, które są stale w Chinach, zupełnie wystarczą, aby zabezpieczyć ochronę obywateli i interesów angielskich.

Londyn, 28. 9. (PAT.) Odpowiadając w Izbie gmin na pytania, premier Baldwin oświadczył, że rząd nie weźmie udziału w zbiorowym demarsze mocarstw w sprawie położenia w Chinach, albowiem każdy rząd ma prawo na własną rękę decydować co do zarządzeń, których podjęcie jest niezbędne dla ochrony obywateli i interesów tego kraju.

Międzynarodowy kongres prawa autorskiego.

Warszawa, 28. 9. (PAT.) Międzynarodowy kongres prawa autorskiego rozpoczął dziś obrady o godzinie 9.15 w auli Uniwersytetu warszawskiego posiedzeniem plenarnym, które otworzył w imieniu komitetu organizacyjnego prezes tegoż komitetu Zenon Przesmycki, były minister kultury i sztuki.

P. Przesmycki po słowach powitalnych, zaprosił do stołu prezydjalnego p. Maillarda, prezesa Associa-

tion Literaire Artistique Internationale.

Kongres wysłuchał referatu p. Oestertaga o obecnym stanie prawa autorskiego w nauce i praktyce sądowej poszczególnych krajów.

Następnie profesor Zoll wygłosił wykład o ogólnych zasadach ustawy polskiej o prawie autorskiem, rozpoczynając nim serję referatów na ten temat. Na ten posiedzenie ranne zakończono.

Dwa usiłowane samobójstwa pod okiem stróżów prawa.

Sublimat w „Brygidkach“ i manganian potasu „na Jachowicza“.

Lwów, 29 września.

W dniu wczorajszym zdarzyły się we Lwowie dwa wypadki, które rzucają b. charakterystyczne światło

na stosunki panujące w lwowskich więzieniach.

I tak: w więzieniu przy ul. Kaźmierzowskiej, w t. zw. „Brygidkach“ usiłowała popełnić samobójstwo dziewczyna lekkich obyczajów Stefania Daczyk, zażywając kilka pastylek sublimatu. Towarzyszki Daczykowej zaalarmowały dozorców więziennych, którzy zdali relację zarządowi. Zawezwane pogotowie ratunkowe po udzieleniu pierwszej pomocy oddało desperatkę szpitalowi więziennemu.

Nie długo potem znowu zostało zawezwane pogotowie, ale do aresztów policyjnych przy ul. Jachowicza. Tu targnęła się na własne życie również dziewczyna lekkich obyczajów Stanisława Podeszwa, przy pomocy znacznej ilości manganianu potasu. I ją oddano do szpitala więziennego.

W obydwu wypadkach powodem miała być rzekomo obawa przed groźbą wyszarpowaniem ze Lwowa. Władze sądowe w jednym, a policyjne w drugim wypadku wdobyły dochodzenia zmierzające do ustalenia w jaki sposób aresztantki weszły w posiadanie trucizny.

Dozorczy za niedbały nadzór zostaną odpowiednio ukarani.

DECYDUJĄCE POSIEDZENIE SEJMU.

Warszawa, 28. 9. (PAT.) Porządek dzienny plenarnego posiedzenia Sejmu, zwołanego na czwartek, godzina 4 po południu, zawiera następujące punkty:

1. Trzecie czytanie projektu ustawy w sprawie ratyfikacji traktatu gwarancyjnego z Rumunią;

2. Sprawozdanie komisji budżetowej o poprawkach Senatu do prowizorium budżetowego na kwartał IV. oraz o dodatkowych kredytach na kwartał III.

(Przy drugim punkcie porządku dziennego p. premier wygłosi ekspozę).

POŁACZENIE LOTNICZE Z ŁODZIĄ.

Warszawa, 28. 9. (AW.) Z dniem 1 października, Łódź otrzyma komunikację lotniczą z Warszawą i Krakowem. Samoloty, zidążające z Krakowa do Warszawy i z Warszawy do Krakowa będą lądowały w Łodzi.

Z sali koncertowej.

Pianista Petri.

Lwów, 29 września.

W grze Petriego, w wyrazie jego odczucia niema nic przypadkowego lub nieświadomego, a nigdzie przy oddaniu ducha kompozycji lub przesadnym przecudzeniu nie wypacza się siła i własna filizjognomja artystyczna. Jak pięknie wykonuje Petri „Karnawał“ Schumanna! Dźwięczność, poetyczne uduchowanie wpływa na śpiewność środkowych głosów u Schumanna, subtelne wypracowanie strony technicznej cyzeluje figurę i pasaż; akord zawsze brzmi równo i pełno a rytmika precyzyjnie nadaje obrazowi koniecznemu pożądane fantastyczne kontury. „Karnawał“ wymaga poety, który śni o przygodach zabawy maskowej, nie zaś fejetonisty, który pisze interesujący referat o balu. Jak ślicznie umie Petri oparować ogień w „marszu Dawidsbündlerów“ i z jak przemyślanym spokojem umie oszczędzać siły na później! Tak grać Schumanna potrafi tylko wielki artysta. Utwory Debussyego i Strawińskiego z finezją i niespodziankami harmonicznymi w interpretacji Petriego nabierają dźwięku i życia.

Po tak wspaniałe rozpoczęciem się należy, że i dalsze produkcje zainteresują muzyków w tym samym sezonie koncertowym spodziewać stopniem. Zwłaszcza „Kwartet drezdeński“, który dziś stawiany jest na równi z pierwszorzędymi zespołami kwartetowymi; niezawodnie ściągnie muzyków. W programie prócz Beethovena i Debussyego jest także wspaniałe a rzadko słyszany kwartet A-dur Schumanna. W ogóle bieżący sezon, także z powodu przypadającej setnej rocznicy urodzin Beethovena, kora Tow. muz. naszej, wykonaniem „dziewiętej symfonii“, zapowiada dla lwowskiego świata muzycznego dużo duchowej strawy.

Grd.

Różne.

Spadek Valentina. Niedawno zmarły najslawniejszy artysta filmowy ulubieniec kobiet, Valentino zostawił oprócz wielkiego majątku w gotówce: 8 samochodów, 6 koni, jacht, 12 psów, 40 ubrań, 50 par bucików, 300 krawatów, 2000 koszul i zwyż 200 kapeluszy, nie licząc kostiumów, których używał w czasie występów.

Tajemniczy wypadek na szkarpie kolejowym.

Zwłoki mężczyzny na torze między ul. Pod Dębem i Zamarstynowską

Lwów, 29 września.

W dniu wczorajszym, w godzinach przedwieczornych, na szkarpie kolejowym, między ul. Pod Dębem a Zamarstynowską, znaleziono zwłoki mężczyzny, rozszarpane prawdopodobnie przez któryś z pociągów.

Zawiadomiono o tem komendę policji. Na miejsce wyjechał kierownik Ekspozytury, p. nadkomisarz Parylewicz.

Przy denacie znaleziono książkę służbową na nazwisko Michała Burdziaka, 48-letniego robotnika dziennego. Niewiadomo, czy zaszło tu samobójstwo, czy też nieszczęśliwy wypadek.

Należy przypuszczać, że Burdziak padł ofiarą... pijaństwa.

Miejsce, na którym znaleziono zwłoki, jest tuż obok mostu, na

wprost ul. Słonecznej. Ponieważ szkarpa spada tu łagodnie ku ulicy, często ludzie zamiast okrażać, by dostać się na ul. Kuszewicza, przechodzą przez tor.

Śledztwo trwa.

ZMIANY PERSONALNE W ARMJI.

Warszawa, 28. 9. (AW.) Minister spraw wojskowych podpisał dekrety przenoszące w siły stanu spoczynku generałów: Kullńskiego, Lemezana de Salin oraz Siarkiewicza.

Warszawa, 28. 9. (AW.) Prezydent Rzeczypospolitej podpisał nominację generała Kesslera na stanowisko dowódcy wyższej szkoły wojennej. — Generał Kessler wyróżnił się swymi zdolnościami w czasie wojny polsko bolszewickiej na stanowisku szefa sztabu w armji ś. p. generała Iwaszkiewicza.

KRONIKA.

WRZESIEŃ

29

Środa

Dziś: rzym.-kat.
Michała arch. gr.-
kat. Jozafata.Jutro: rzym.-kat.
Hieronima gr.-kat.
Sofyi.REPERTUAR TEATRÓW
MIEJSKICH.

TEATR WIELKI.

Środa 29 bm. „Kobieta, wino i dancing”.
Czwartek 30 bm. „Łatwiej przejść
wielbiadowi”.

TEATR NOWOŚCI.

Środa 29 bm. „Terestina”.
Czwartek 30 bm. „Księżniczka Czar-
dasza”.

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO:

Środa o 7:30 „Mistrz”. Nieodwołalnie
ostatni pożegnalny występ K. Kamińskiego.Czwartek o 7:30 „Azais” kom. w 3 akt.
Piątek o 7:30 „Azais”.

CO GRAJĄ DZISIAJ W KINIE:

Chimera: „Szantażysta małżeństw”.

OD ADMINISTRACJI.

Wszelkie kwoty pod adresem
Administracji „Kurjera Lwowskie-
go” Przesyłać należy przekazami
pocztowymi lub na numer P. K. O.
153.215.

Mówią, że...

ostatnie przesilenie rzą-
dowe wywołało wprawdzie nie przeciętne,
lecz zaciekawienie jak zachowują się
wobec niego nasi posłowie i senatorowie.

prawie było wiadomem, iż dotychczasowy
rząd wróci w całym swoim chwalebnym
komplecie, nie wiadzano tylko, czy potrafi
dobrze „nastraszyć” drżących o swe man-
daty tzw. reprezentantów (?) narodu. A je-
dnak nie tylko wróble bają się straszaków
w pszenicy!... Tylko, że nasze wróble po-
selskie poświęcały sobie między sobą,
uradziły, że zawsze lepsza pszenica w dzio-
bie, niż gromadne krzyki i — no i nie
takie już buńczuczne zaczną jeść z ręki.
Tresura rządu p. Barila istotnie świetna!
Łatwo jednak było tego dokonać, skoro to
były szare, zwykłe, żarłoczne wróble. Z or-
tami byłoby gorzej — jeno tych ortów nie
mamy. Podobno nasi posłowie mają już
swoją własną hymn, który pilnie sobie prze-
śpiewują:

„Po Wiejskiej latam ulicy
Zbieram sobie kłosy pszenicy.
Co zbieram dziobkiem koję
O tak sobie zbierać wolę,
Aż uzbleram tyle wreszcie,
Ze zbuduję domek w mieście.
Honor? Dawno szczeni niestety —
Furda wszystko! Grunt dyjety!!
Bo jak tylko ćwierknieś głośniej
To wylecisz z Sejmu ośle!
A więc wróble! Cne nieroby,
Siedźcie cicho, stujcie dzioby!”

Podobno nową muzykę do tej piosenki
układa — szef sztabu generalnego...

— Zapisy do szkoły Nauk społecznych we
Lwowie odbywają się codziennie od godz.
6-tej do 7-mej wieczorem w lokalu Zarzą-
du Głównego T. S. L. ul. Fredry 1.3. I. p.
i trwać będą do dnia 3-go października br.
Szkoła ta budzi silne zainteresowanie
we wszystkich sferach społeczeństwa ze
względu na popularny sposób nauczania,
dobór pierwszorzędnych sił nauczycielskich,
oraz okoliczność że jest dostępną dla
wszystkich bez konieczności wykazywania
się jakimikolwiek świadectwami, a zatem
nie wymaga żadnych poprzednich studiów.

— Polskie Tow. filozoficzne. W czwartek
30 bm. odbędzie się o godzinie 19 w Se-
minarium filozoficznym Uniwersytetu 264,
posiedzenie naukowe, na którym Prof. Dr.
K. Ajdukiewicz wygłosi odczyt pt. „Założenie
logiki tradycyjnej”.

— Po gruntownym remoncie lokalu, Przy-
chodnia Lwowskiego Towarzystwa Waiki
z Gruzlicą Lindego 5, jest otwartą codzien-
nie od 10 do 2 godz.

— Zarząd Związku Artystów Scen
Polskich Gniazdo Lwów komunikuje:
Na odbytem w dniu 26 b. m.
Walnem zebraniu dokonano wyboru
nowego Zarządu na sezon 1926/27,
którego skład przedstawia się nastę-
pująco: Prezes: Wacław Zabielski;
zastępca prezesa: Marjan Wawrzko-
wicz; sekretarz: Romuald Bojanow-
ski; skarbnik Tadeusz Łowczyński;
członkowie zarządu: Marjan Bielecki
i Mieczysław Wankler; zastępcy
Wacław Sowiński, Jan Zopott, Ed-
ward Zytecki; sąd koleżeńcki: Kazi-
mierz Okornicki, Janusz Strachocki,
Jan Gutner. Komisja rewizyjna: Sta-
niśław Tarnawski, Tomasz Rzeszut-
ko i Stanisław Faliszewski.

— Teatr „Bagatela”. Zreconie
i dowcipnie opracowany przez Ki-Ki
„Lunatyk” wywołuje co chwila sal-
wy śmiechu i huragany oklasków.
„Laleczka” daje pole do popisów p. H.
Poleskiej i p. Dorwskiemu, zaś w re-
wii „Halo! Halo!” prim dżierzą pp.
Kaję Masłowa, A. Melodyst, J. Da-
widowicz i koncertmistrz Bundzik.
Program ten grany będzie dziś po-
raz 5-ty.

— Uroczysty obchód franciszkań-
ski w teatrze. Wstępna manifestacja
roku jubileuszowego we Lwowie
będzie uroczysty poranek w teatrze
dnia 3 października (w niedzielę).
W podniosłych odczewach podaje
Komitet naprawdę ponętny i dostoi-
ny archaizmem program obchodu.
Komitet chce ułatwić niezamożnym
udział w poranku, naznaczył przeto
ceny najprzystępniejsze. Droższe bi-
lety sprzedaje księgarnia mat Sey-
fartha (ul. Akademicka). Z prowincji
napływają liczne zgłoszenia. Mo-
że biletów zabraknąć, dlatego zwraca-
my uwagę organizacjom katolic-
kim, by się nie ociągały. Początek
ur. poranku w niedzielę o godz. 12
punktualnie.

— Radiotelegamy do Ameryki.
Dyrekcja poczty i telegrafów ogłasza:
Zwraca się uwagę publiczności, na-
dającej telegramy do Ameryki, iż w
Warszawie znajduje się państwowa
radiostacja, wymieniająca korespon-
dencje telegraficzną bezpośrednio z
New Yorkiem.

Doradza się przeto interesentom,
by odnośne telegramy oznaczali
wskaźnikiem niepodlegającym opła-
cie „via Radio Warszawa”, co za-
pewnia szybkość i sprawność w
transportowaniu tych telegramów.

Telegramy do Ameryki mogą też
być kierowane kablami, jednakowoż
opóźnia to ich drogę, gdyż przecho-
dzą przez kilka stacji węzłowych,
przyczem istnieje zwiększona moż-
liwość mylnego przetelegrafowania.

— Głupota jest wieczną... Hapa-
rowicz Aleksander z Roźniatowa,
pow. Dolina doniósł policji, że „padł
ofiara t. zw. „zecerów”. Oto w ul.
Leona Sapiehy przystąpił doń jakiś
osobnik, mówiący po czesku i za-
proponował mu kupno złotego pier-
ścienia. Po chwili przyszedł drugi
osobnik, któremu pierścień bardzo
się podobał i poprosił Hapamowicza
o chwilową pożyczkę 340 zł. Ten
zgodził się na to, ale gdy wręczał
gotówkę uprzytomniał sobie, że sły-
szał o podobnych oszustach, było
już jednak zapóźno, gdyż „zecerzy”
porwali 300 zł. i zbiegli.

— Kradzieże i włamania. Wcze-
rajszej nocy do składu skór Sało-
mona Katza (Bożnicza) dokonano
włamanie. W chwili gdy złodzieje
ładowali skradziony towar na auto
LW 7133 zjawili się posterukowi
P. P. i aresztowali ich.

Są to Joachim Kratzer i szofer
wspomnianego auta Bernard Seidl.
Skradzioną skórę oddano właście-
cielowi.

Do mieszkania bawiącego poza
Lwowem N. Badernika (Sądow-
nicka 4) włamali się onegdaj nieznan
złodzieje i spłodowali je doszczę-
tnie. Co stało się z łupem złodzieji
nie zdołano na razie ustalić.

Policja mieszkanie opeczetowała
i rozpoczęła poszukiwania za wła-
my waczami.

Jan Drozd, Jan Chomińiec i
Jan Bocyniak zajęci przy budowie
kanału w ul. Mickiewicza, znaleźli
w kanale dwa futra i różną garde-
robę, pochodzącą z kradzieży w
sądzie powiatowym sekcji I. O któ-
rej to kradzieży onegdaj do-
nieśliśmy.

— Do szpitala przywieziono Jó-
zefa Matysa z Dorostaj Dużych
pow. Dubno postrzelonego w kark
przez sąsiada Wincentego Pon-
kowskiego.

— Wykaz przedmiotów znalezionych w wo-
zach miejskiej kolei elekt. Od dnia 25 wrze-
śnia 1926 r. Cyrkiel, książka, rękawiczka,
pakunek, rzewik. Dnia 26 września 1926
orebka, listy, laska. Dnia 27 września 1926
barchan, Parasol.

— Towarzystwo lekarskie. Posie-
dzenie naukowe odbędzie się w pią-
tek, dnia 1 października o godzinie
6 wieczorem (Lindego 5). Porządek
dzienny: 1. Pokazy chorych (prof.
dr. T. Ostrowski, dr. Kuhl), 2. Wy-
kład prof. dra R. Reńckiego: „Le-
czenie gruźlicy płuc przetworami
złota”.

— Ambulatorjum Kliniki chorób
wewnętrznych Uniwersytetu J. K.
we Lwowie, ul. Pijarów 1. 4, otwarte
zostanie w czwartek dn. 30 b. m.
i czynne będzie codziennie z wyjąt-
kiem niedziel i świąt od godz. 7 do
9 rano.

— Niebezpieczne mleko. Staros-
two lwowskie stwierdziło epidemję
szkarlatyny w Nagórzanach i Mał-
czkowicach. Fizykał miejski ostrze-
ga przed kupowaniem mleka od nie-
jakiej handlarki mlekiem Pauliny
Mikłosz, handlującej mlekiem po-
chodzącym z zakażonych miejsc-
owości.

— W odmienem świetle. Donie-
śliśmy wczoraj, że w Winnikach, na
weselu u Józefa Bukowskiego, za-
mordowany został funkcjonariusz
prokuratury Władysław Dziubiński.
Informacje, jakie w tej sprawie o-
trzymałszy od komendy policji po-
wiatowej, okazały się jednak nieści-
śle. Funkcjonariuszem prokuratury
jest właśnie ów Bukowski u którego
odbywało się wesele i on to właśnie
zamordował Władysława Czubiń-
skiego (nie Dziubińskiego), powse-
chnie szanowanego w Winnikach
człowieka. Bukowskiego aresztowa-
no.

— Biblioteka urzędników i funk-
skarbnych, wydaje książki we wtó-
rek, czwartek i w sobotę. Członko-
wie korzystają z ulgi przy zakupie
książek szkolnych i przyborów
szkolnych.

— Danzing. Club otwarty został
wczoraj we Lwowie (Rynek 1. 40).
Kierownictwo kursów nauki nowo-
czesnych tańców Charlestona, Tar-
go, Blues etc. objął znany i ceniony
w sferach artystycznych prof. Mau-
rice z Paryża. Wytrawne kierowni-
ctwo pedagogiczne prof. Maurice'a u-
możliwi więc odtąd wszystkim Lwo-
wiankom i Lwowianom nauczenie
się w sposób szybki i przyjemny
tańczenia modnie i prawdziwie ele-
gancko.

PODZIĘKOWANIE.

W dniu 12. września br. Stowarzyszenie
Drukarzy „Ognisko” święciło Jubileusz 50-
lecia, ku uczczeniu którego odbył się w
sali Sokoła II. przy ul. Kętrzyńskiego ban-
kiet jubileuszowy, urządzeniem którego
zajął się nadzwyczaj gorliwie i sumiennie,
wykazując w tym kierunku niezwykłą zna-
jomość rzeczy i rutynę fachową p. L. Rohet,
kierownik Filmy „Fliesser”, czem zaszkarbnił
sobie ogromne uznanie Ogółu uczestników
i za co też niniejszem składa na drodze
serdecznego podziękowanie.

Wydział Stow. Drukarzy „Ognisko”.

Stabilizacja złotego.

Coraz więcej mnożą się oznaki za-
fania zagranicy do naszego złotego i
wiary w jego stabilizację. Znana wszech-
światowa fabryka samochodów Forda,
dotychczas obliczająca swe wyroby we-
dług cennika dolarowego, wprowadziła
nowy cennik złotowy, obowiązujący na
Polskę. Ogłoszenie tego cennika ukaza-
ło się jednocześnie we wszystkich więk-
szych dziennikach w Polsce. Jest to fakt
godny zaznaczenia i podkreślenia.

Czytajcie

„KURJER LWOWSKI”

Kurjer ekonomiczny.

JAKI PROCENT WOLNO POBIERAĆ BANKOM?

W nr. 95. Dziennika Ustaw ogłoszono rozporządzenie ministrów skarbu i sprawiedliwości z dnia 7 września 1926 r. o lichwie pieniężnej.

Z tytułu tych rozporządzeń przedsiębiorstwa trudniące się czynnościami bankowymi, obowiązane są przedstawić właściwym Izdom skarbowym do dnia 5 każdego miesiąca wykazy:

a) najwyższych wymawianych i pobieranych procentów i prowizji;
b) najwyższych opłat pobieranych jednorazowo przy czynnościach bankowych;

c) Korzyści majątkowe, osiągane przy czynnościach kredytowych, wyszczególnianych w wykazach w myśl poprzedniego paragrafu, nie mogą przekraczać 16 proc w stosunku rocznym.

Przepis ten nie obejmuje zwrotek portu i opłat stempowych, oraz prowizji obrotowej na rachunkach otwartego kredytu i bieżących, która jednak nie może przekraczać ¼ proc kwartalnie od większej strony obrotu po potrąceniu salda i pozycji frankowanych.

Izby skarbowe nie później jak w dniu 10 każdego miesiąca odsyłają otrzymane wykazy wraz z odpowiednim spisem do Min. Skarbu.

Kontrola nad wykonaniem tych przepisów, może być na podstawie rozporządzenia ministra skarbu powierzona związkowi rewizyjnym.

Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegają karze (o lichwie pieniężnej).

Z kraju.

Na zjeździe lekarskim w Katowicach wygłoszono 25 referatów. Po zjeździe uczestnicy zwiedzili szpital, lecznicę, kopalnię i huty.

Emerytura dla wdowy po Edwardzie Słońskim. W sprawie emerytury dla wdowy po poecie Edwardzie Słońskim zwrócił się jeden z posłów do ministra skarbu p. Klarnera, który oświadczył, iż wniosek odpowiedni już wygotowano, że odnosi się do niego przychylnie i że sprawą tą zajmie się niezwłocznie. Emerytura jako „dar z łaski” Prezydenta wynosić ma miesięcznie 200 do 300 zł.

Wystawa ogrodnicza w Poznaniu otwarta została 25 bm. przez wiceministra p. Józefa Raczyńskiego. Przemówienie inauguracyjne wygłosił dyrektor Marciniak a p. Raczyński podkreślił znaczenie ogrodnictwa dla państwa, jako gałęzi przemysłu, nadszającej się na eksport.

Dom literatów polskich na Harendzie. Komitet uczczenia pamięci Jana Kasprowicza wydał odcisnę w sprawie projektu śp. Kasprowicza co do stworzenia domu pisarzy polskich na Harendzie. Komitet wzywa też do składek na wybudowanie kaplicy na grobie zmarłego pisarza.

Osadnictwo na ziemiach wschodnich. W r. 1925 nadano działki ziemi 125 nowym osadnikom w województwie wschodnim. O nadanie działek osadniczych pozamiejscowych i 5000 kandydatów miejscowych. W tej chwili jest już zorganizowanych przeszło 8.000 rodzin osadniczych.

GIEŁDA LWOWSKA.

Kursa akcji naogół niejednolite. — Obroty średnie. — Większe zapotrzebowanie dla Polskiej Nafty. — Przy braku towaru poszukiwano: Oikos i Kampaft. — W akcjach Chybie i Sierszy Górnicy dużo towaru.

W akcjach bankowych skromne zainteresowanie. — Tendencja niejednolita. — Usposobienie spokojne.

Kotowane: Hipoteczny 0,67, 0,68; Przemysłowy 0,17 i pół; Chybie 6, 6,25; Pocisk 1,35; Polska Nafta 0,42; Tesp 19,50; Zieleniewski 13,50.

OBROTY PRYWATNE.

Wczoraj tendencja niezmieniona. Kursa utrzymane. — Obrót słaby.

Dolar ameryk. 9.00 do 9.01; dolar kład. 8.95 do 8.96; kor. czesk. 0,26 do 0,26 i pół; leje 0,04 do 0,04 i pół; franki franc. 0,25 do 0,25 i pół; franki szwajc. 1,70 do 1,75; funty szterl. 43,00 do 43,50.

Złoto: 20 kor. 35,80 do 36,00; 20 frank. 33,30 do 33,80; 20 mrk. 42,00 do 42,50; 10 rubli 45,00 do 46,00.

Srebro: kor. austr. 0,70 do 0,72; 5 kor. austr. 3,80 do 3,90; fior. austr. 1,90 do 1,95; ruble 3,00 do 3,10; kop. ruble 1,50 do 1,55.

GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na giełdzie egzekutywne kupno pszenicy dworskiej, loco Barszczowice. Poza giełdą transakcje minimalne, z powodu braku dowozu. — Duża sprzedaż w fałsi przy braku odbiorców. — Ceny na ogół utrzymane. Tendencja utrzymana. Usposobienie ożywione.

Pszenica dworska zł. 45,00 do 46,00; pszenica zbiorowa 42,50 do 43,50. Żyto 31,00 do 32,00. Jęczmień przemysłowy 27,00 do 27,50. Jęczmień pastewny 24,75 do 25,25. Owies 24,00 do 24,50. Chrzeczka 27,75 do 28,25.

Ceny z wyjątkiem pszenicy dworskiej, szacunkowe.

Kurjer Radłowy

ROZWÓJ RADJOFONJI W POLSCE.

Według danych rządowych na całym obszarze Polski ilość aparatów odbiorczych radiofonicznych w rękach prywatnych wynosi: obecnie około 100.000. Kupcy, handlujący sprzętem radiofonicznym, szacują tę ilość znacznie skromniej na 40 do 50.000 sztuk.

W każdym razie liczba aparatów zarejestrowanych w przybliżeniu nawet nie odpowiada żadnej z podanych cyfr. Większość odbiorców radiofonii dotąd unika skrupulatnie rejestracji. Mimo to liczba aparatów zarejestrowanych w Warszawie wzrasta, z każdym prawie miesiącem, czego dowodzą następujące dane: w maju było ich 3.839, w czerwcu przybyło 2.606, w lipcu 2.577, w sierpniu 2.644, natomiast w pierwszej połowie września 1.500, co stanowi razem 13.166 aparatów w samej Warszawie. Do końca miesiąca liczba ich dojdzie niewątpliwie do 14.500. Na prowincji zarejestrowanych aparatów jest około 5.000. Nie zgadza się to również z faktyczną liczbą, która jest kilkakrotnie wyższą. Tak n. p. we Lwowie zarejestrowano dotąd zaledwie 297 aparatów, gdy ze statystyki sprzedaży wynika, że jest ich co najmniej 2.000. W Krakowie zarejestrowano 430 sztuk, co stanowi 1/3 część faktycznej ilości.

KURJER SPORTOWY.

ZAWODY ZESPOŁÓW PUŁKOWYCH.

Dnia 22 b. m. odbyły się zawody zespołów pułkowych w marszu na 10 km, ze strzelaniem na 200 m. — Start i meta — strzelnica szkolna Lwów—Kleparów. Trasa: 10 km. obejmowała 50% drogi polnej (leśnej) 25% terenu marszu na przełaj.

Zespoły złożone były z 1 oficera i etatowej drużyny, a ubrane każdy zawodnik w karabin, helm, tornister, płaszcz, koc, bagnet, ładownica, łopatką, menażka, manierka. Waga całego obciążenia 16 kg. Oficerowie w przepisany mundurze polowym. W czasie marszu dozwolone jest zawodnikom biec lub posuwać się krokiem przyspieszonym, strzelanie w odległości 4—5 km. od startu. Każdy zawodnik oddaje do tarczy swego zespołu 3 strzały, nie schodząc z drogi marszu z postawy dowolnej. Za trafienie uważa się każdy strzał trafiony w obrębie największego pierścienia tarczy. Każdy trafny strzał polepsza czas marszu o 1 min.

Do zawodów zgłosiło się 9 zespołów ze wszystkich pułków piechoty OK. VI. Pierwsze miejsce i mistrzostwo Kampusu oraz nagrodę przechodnią zdobył 48 pp. (Kołomyja). Czas marszu drużyny mistrzowskiej 1 godz. 20 min. 57 sek., odliczenie 35 trafień razem 45 min. 57 sek. — Drugi zespół 53 pp. — czas marszu 1 godz. 21 min. 13 sek. Trzeci zespół 26 pp. czas marszu 1 godz. 21 min. 17 sek. odł. 29 trafień — razem 52 min. 17 sek. Następne miejsca zdobyły kolejno zespoły 19, 40, 51, 54, 49, 52 pp.

TURNIEJ W PILCE REZNEJ TZR o nagrodę wędrowną Kuratorjum Okr. Szk. Lwowskiego.

Gimnazjum IX — Gimnazjum III. 9:1 (5:1). Sędziował p. E. Finkler.

Gimnazjum IV. — Gimnazjum VII. 13:1 (9:1). Gimn. IV. zdobywca sześciomiesięcznych nagród KOSL. udowodnił wysokocyfrowe zwycięstwo nie tak łatwo pozwolił sobie odebrać tytuł mistrza. Sędziował p. Kwaśniewicz.

Seminarjum — Gimnazjum VI. 8:0 (5:0). Sędzia p. E. Piątkowski.

TURNIEJ TENNISOWY TZR. o mistrzostwo szkół średnich.

27. IX. Drugi dzień rozgrywek. Gra pojed. panów: Gimn. III. (Laurb) — Gimn. VII. (Ulam) 6:3, 4:6, 6:3. — Gimn. VIII. (Kupczyński) — Gimn. IX. (Pusłowski) 6:4, 6:1. — Gimn. II. (Bożenker) — Gimn. I. (Christ) 6:1, 6:3.

„Sport“ nr. 193 wyszedł z druku i zawiera: 40-lecie Warsz. Tow. Cykl. Co mówią o zwycięstwie Pogoni w Krakowie: dr. Hipp, Wacek Kuchar, kpt. Olearczyk, dr. Garbień, widz ze Lwowa i widz z Krakowa. Pod prejęciem opinii publicznej. Jeźdźcy polscy jada do Ameryki, wyścigi konne, przed sezonem myśliwskim, Przed katastrofą lwow. tyżwilistwa i lwowskiego tennisu — wreszcie ważne komunikaty LZOPN-u. Numer zdobną fotografie cyklistów WTC., zdjęcia Pogoni, momenty z walki jej w Krakowie i zdjęcie drużyny Warszawy i Lwowa. — Następny numer „Sportu“ wyjdzie za dwa tygodnie i kosztować będzie 50 gr.

Zapisać się do Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

— Lwowskie Tow. Kolarzy wzywa swoich członków niestartujących, by zgłosili się w piątek wieczór w lokalu Klubu, ul. Mickiewicza 1, 28 (Tow. „Skala”), w celu otrzymania instrukcji kontroli biegu ulicznego - szosowego o puhar Gazety Porannej, który się odbędzie w niedzielę rano 3 października b. r. Panów Motorzystów zaprasza uprzejmie L. T. K. na godzinę 8 wieczór tego samego dnia.

POLSKA—SZWECJA I POLSKA—NORWEGJA.

W dniu 3 i 6 października odbędą się zawody Polska—Szwecja, zaś 10 października w Fredrikstad match Polska—Norwegja. Kapitan związku p. Synowicz ustalił następujący skład: Domański, Karasiak, Giattel, Wieliszek, Kuchar, Zastawniak, Kubiński, Bacz, Kuluza, Garbień, Bałcer, rezerwowi: Giebarowski, Drapała, Staliński. Jest to dla graczy zadanie bardzo trudne, ponieważ muszą oni się zwolnić ze swych zajęć na 14 dni.

Z AUTOMOBILKLUBU POLSKI.

Na ostatnim posiedzeniu komisji sportowej Automobilklubu Polski uchwalono zorganizować wyścigi jeżdżenne w dniu 10 października b. r. Wyścigi te będą mieć charakter rekordów dla każdej kategorii maszyny. Udział w wyścigach mogą wziąć wszyscy stowarzyszeni automobilści Polski.

Oprócz tego wybrano komisję budowy toru w Strudze. Na budowę tego toru Automobilklub Polski ma zamiar obrócić fundusze, zebrane na budowę własnego domu.

Owiedo (Hiszpania). — W. A. C. (Wiedeń)—R. D. Owiedo 5:2.

MIEJSKI TEATR WIELKI

Początek przedstawień o godz. 7:30 Środa 29 września 1926.

Kobieta, wino i dancig

Komedja w 3-ach aktach Stefana Kiedrzyńskiego.

OSOBY:
Tomasz Wareński, obywatel ziemski Guttner
Kazimierz, jego wnuk Dobrowolski
Pani Wanda Hryniewiczówna
Konstanty Borkiewicz, jej mąż, urzędnik ministerjum skarbu Zabielski
Madzia, kuzynka Wareńskiego Rapacka
Franciszek, służący Brochwicz
Ogrodnik Szczepański
Walek Żelichowska
Rzecz dzieje się w majątku Wareńskiego pod Warszawą.
Reżyser Kazimierz Okornicki.

TEATR NOWOSCI.

Środa 29 września 1926.

Teresina

opereka w 3 aktach.
Osoby aktu I-go
Hrabia Didier Lavalette Kuligowski
Barbaroux, mer m. Fréjus Kopczyński
Calville, golarz Kowalski
Rossignol, dyrektor wędrowniej trupy Szosland
Teresa Korabianka
Daniel, wędrowny fryzjer-czyk Sowiński
Generał Bonaparte Zabielski
Osoby aktu II i III-go.
Generał Bonaparte Zabielski
Paulina ks. Borghese je-go siostra Brzeska
Książę Borghese, jej mąż Tatrzański
Marszałek Lsvelette Kuligowski
Doktor Nauville Bykowski
Kamerdyner Fried
Daniel Sowiński
Teresina Korabianka

Przedmiotów bawełnianych i płóciennych nie należy nigdy trzeć lecz zanurzać raz po raz w gęstych mydlinach Lux'u.

Płótna i bawełny należy prać równie starannie jak i jedwabie. Nacieranie bezpośrednio mydłem, jak wogóle wszelkie tarcie powoduje uszkodzenie włókien i zażółca bieliznę. Przy użyciu Lux'u tarcie jest niepotrzebne.

Lux jest czystym mydłem pod postacią delikatnych, przejrzystych płatków, które dają się ubić na obfitą i gęstą pianę. W tych gęstych mydlinach wystarcza zanurzyć przedmioty kilkakrotnie, aby brud zupełnie zniknął. Przy takim sposobie prania materiały nie niszczą się i nie zużywają.

Jeśli cenisz twą bieliznę płócienną i bawełnianą pierz ją w Lux'ie.

Prosimy o podanie nam swego adresu na załączonym kuponie, a nadesłamy bezpłatną próbkę Lux'u wraz z ilustrowaną broszurką o sposobie prania delikatnych materiałów.

KUPON Imię i nazwisko }
Do p. L. Reida, Skrzynka Poczтовая 479, Poczta Główna, Warszawa. Adres }
Jedna próbka dla każdej osoby }

L. 10. „Kurjer Lwowski“.

Powyzszy kupon wypełnić, wyciąć i naklejony na pocztówkę wystać pod wskazanym wyżej adresem.

Jenerałny Przedstawiciel na Polskę fabryka firmy
LEVER BROTHERS LIMITED (Anglja).
L. Reid, w Warszawie, ul. Moniuszki 11.
Tel. 204-87 i 186-00.

Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach.

B. Sekund. klinik wied. i Szpit. państw. we Lwowie
Dr. Zofja Wepper

ordynuje w chorobach skórnych i wener. od 3-5.
Janowska 26. Tel. 25-19. Kosmet. lekarska, usuwanie włosów elektrolizą, brodawek, znamion od 12-1. 2892

Ceny ogłoszeń - Za wiersz milimetry z wycieczką za tekstem miejscowe 12 gr. zamiejscowe 15 gr. zagraniczne 18 gr. Nadesłane i makrologja miejscowe 30 gr. zamiejscowe 40 gr. zagraniczne 45 gr. Po kronice, komunikaty, paski i insary na stronach tekstowych miejscowe 36 gr. zamiejscowe 46 gr. zagraniczne 54 gr. Kronika, repertuar dział ekonomiczny miejscowe 40 gr. zamiejscowe 50 gr. zagraniczne 60 gr. Na pierwszej stronie miejscowe 50 gr. zamiejscowe 65 gr. zagraniczne 75 gr. Drobne ogłoszenia za słowo miejscowe 6 gr. zamiejscowe 8 gr. zagraniczne 9 gr. kupno i sprzedaż miejscowe 8 gr. zamiejscowe 10 gr. zagraniczne 12 gr. matrymonialna, korespondencja prywatna miejscowe 12 gr. zamiejscowe 15 gr. zagraniczne 18 gr. poszukujących pracy za słowo 2 gr. W drobnych ogłoszeniach słowo tustym drukiem podwójnie.

Nakładem Nowej Polskiej Spółki Wydawniczej Sp. z ogr. odp.
Opłata pocztowa uliszczona gotówką.

Z drukarni Polskiej we Lwowie, Chorążczyzna 17, Tel. 25-19.

Odpowiedzialny redaktor: Tadeusz Stroiński

Lwów 18 września 1926.

L. 22.847/26.

Zawezwanie.

Wedle opisu czynu z 26. 8. 1926 zakwestjonowano dnia 26 sierpnia 1926 w lokalu Firmy M. Barth we Lwowie ul. Jagiellońska 1. 12, 26 kg. 65 dkg. towaru pochodzenia zagranicznego, a mianowicie koronki i hafty bawełniane i jedwabne, jakoteż i tkaniny jedwabne, które wedle zeznania Maurycego Bartha są własnością Zygmunta Wachtla zamieszkałego we Wiedniu I, Renn-gasse Nr. 17. Ponieważ Zygmunt Wachtel mieszka poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, przeto na mocy dekretu austr. kam. nadw. z 15. XI. 1841 L. 41063 tudzież po myśl par. 621 i 622 suk. wzywa się tegoż tudzież każdego, któryby rościł sobie prawo do tych towarów, aby w przeciągu 90 dni licząc od dnia obwieszczenia niniejszego zawezwania jawił się w Urzędzie skarbowym akcyz i Monopolów państwowych we Lwowie w przeciwnym bowiem razie postąpi się z przytrzymanymi rzeczami podług prawa. 2863

Urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych we Lwowie. Podpis nieczytelny.

WALNE ZGROMADZENIE

ZWIĄZKU EMBRYKANTÓW ŚWIEC MAŁOPOLSKI WSCHODNIEJ Spółdz. z ogr. odpow.

odbędzie się dnia 17 października 1926 o godz. 10-30 przedpołudniem w lokalu przy ul. Krasickich 17.

z następującym porządkiem dziennym:

1) sprawozdanie Zarządu, 2) likwidacja Związku, 3) ustanowienie likwidatorów, 3) wolne wnioski.

Lwów, dnia 12 września 1926. 2896

Zarząd.

ZAKŁADY GRAFICZNE

A. HEGEDÜS

Sp. z ogr. odpow.

LWÓW, ul. Sw. MICHAŁA 4.

(boczna Kościuszki).

wykonują pierwszorzędnie: AKCJE, ETYKIETY, SYGNATURY, PAPIERY WARTOŚCIOWE, FLAKATY, REKLAMY, NUTY, DYPLOMY, nadto WYROBY LITOGRAFICZNE TŁOCZONE, oraz wszelkie roboty w zakresie ARTYSTYCZNEJ LITOGRAFJI W CHODZĄCE.

TELEFON: 19-14.

A) Krajowe kursy przemysłowe.

Krajowy Patronat przemysłowy we Lwowie pl. Smolki 3, przyjmuje codz. od 11-1 godz. w południe wpisy na kilkumiesięczne rozpoczynające się w październiku kursy: 1) krawiectwa męsk., 2) krawiectwa dams. i bieliźniarstwa a w szczególności: kroju i modelowania dla krawczyń oraz kroju i szycia dla początkujących, 3) szewstwa oraz wyrobu wierzchów obuwia, 4) trykotarstwa ręcznego i maszynowego, 5) wyrobu ręcznych tkanin włóczkowych na płaszcze, pledy etc., 6) robót ręcznych, koronkarstwa i hafciarstwa, 7) modniarstwa, 8) wyrobu czapek, 9) koszykarstwa, 10) wyrobu kwiatów sztucznych, 11) garbarstwa i białoskórnicstwa, 12) przemysłowych rysunków dekoracyjnych, 13) księżkowności rękodzielniczej. — Równocześnie przyjmuje Patronat zgłoszenia i podania o urządzenie kursów na prowincji. 2898

Zawiadamiając uprzejmie, że z dniem dzisiejszym objąłem komisową sprzedaż

K O K S U

wyłącznie z koksowni Gotthardt, polecam Koks oraz Węgiel górnośląski pierwszej jakości, we workach plombowanych, drzewo bukowe, suche, rębane (czwórka) z dostawą do piwnic, po najniższych cenach 2895

H. ROTHMAN, Lwów

SKŁAD: ul. Janowska 10. Telefon 434.

Popierajcie cele T. S. L.

Kupno i sprzedaż.

FORTEPIAN „Dötta“ mało używany znakomity sprzedam. Kopernika 26 parter oficyny Skleniarski. 2855

NAJPEWNIJSZY sposób nabycia lub sprzedaży kamienicy, parcel, budowlanych młynów, tartaków, obiektów fabrycznych pod „Spółka z ogr. por. Melma“ Lwów, Ormiańska 1. p. Zwraćcać się pisemnie lub osobiście z podaniem warunków. 2903

KOMPLETNA jadalnia artystyczna orzechowa, wspinalne rzeźbiona, syplalnia mahoniowa z psychą do sprzedania. Wiadomość: Rynek 42. Firma Markiewicz, sklep korzenny. 2893

Różne.

GINIE Z GŁODU wdowa po robotniku Władysław Cichoń, matka 2 dzieci małoletnich. Mieszka: ul. Zielona 96. Ks. Sokołowski, proboszcz parafii św. Mikołaja poświadczyl, iż Cichoniowa pozostaje bez środków do życia. Na miejscu przekonać się można o nędzy ostatecznej. Giniąca z głodu wdowa z dwojgiem dzieci apeluje do serc szlachetnych o składki. Adres Władysława Cichoniowa Lwów, ul. Zielona 96.

FILATELIŚCI! — Proszę — nadsyłać najwygodniej znaczkami: „złotego“ — na zarządu domu lub coś podobnego. Poważne referencje admin. „Kurjera Lw.“ „Praca“ 2884

Perlmuttera Ultramarina

jest bezwzględnie najlepszą i najwydatniejszą farbą do bielizny, wapna i celów malarskich. Odnaczona na wystawach w Brukseli i Medjołanie złotymi medalami. 2290

LUDWIK HOSZOWSKI

LWÓW, AKADEMICKA 3.

poleca najtaniej 2780

Farby, Lakiery i Pokosty.

Lekarz-dentysta

Dr. Berta Schnapper

absolw. kliniki dentyst. Uniwersytetu, specjalista w leczeniu chorób zębów i jamy ustnej ord. od g. 9. do 1 i 3 do 6.

Pracownia dentystyczno-techniczna ul. Akademicka 24, telef. 26 — 58.

Samochód osobowy „N. A. G.“ Sport 10/40 K. M. Karoserja 4-ro osobowa bardzo mało używany w stanie nowowartnym.

Samochód osobowy Puch 10/40 K. M. 6-ciu osobowy używany w dobrym stanie oraz 2900

Samochód ciężarowy „Berliet“ szybki, bieżny, 60 km. na godz. 5-ciu tonowy na pneumatykach, bardzo korzystnie do nabycia.

Łaskawe zgłoszenia pod „Samochód“ do Biura Ogłoszeń J. Weber, Bydgoszcz.

Dr. Anna Kogutowa

ord. w chorobach skórnych i wener. od 3-5 przy ul. Friedrichów 8. 2901